

SOSIALISMI JA SOTA
(VSDTP:n SUHTAUTUMINEN SOTAAN) ¹¹³

Kirjoitettu heinä—elokuussa 1915
Julkaistu syksyllä 1915 erillisenä
kirjasena „Sotsial-Demokrat“
lehden toimituksen kustantamana.
Geneve

Julkaistaan kirjasen tekstin mukaan

ALKULAUSE
ENSIMMÄISEEN (ULKOMAILLA ILMESTYNEESEEN)
PAINOKSEEN

Sotaa on kestänyt jo vuoden. Puolueemme määritteli kantansa sotaan heti sen alettua Keskuskomitean manifestissa, joka laadittiin syyskuussa 1914 ja julkaistiin (sen jälkeen, kun se oli lähetetty Keskuskomitean jäsenille ja puolueemme vastuunalaisille edustajille Venäjällä ja kun oli saatu heidän suostumuksensa) marraskuun 1 p:nä 1914 puolueemme Pää-äänenkannattajan „Sotsial-Demokratin” 33. numerossa *. Edelleen 40. numerossa (maaliskuun 29 p:nä 1915) julkaistiin Bernin konferenssin päätöslauselmat **, joissa periaattemme ja taktiikkamme esitetään tarkemmin.

Venäjällä havaitaan nykyisin joukkojen keskuudessa vallankumouksellisen mielialan ilmeistä nousua. Toisissa maissa on kaikkialla havaittavissa samanlaisen ilmiön merkkejä siitä huolimatta, että omien hallitustensa ja oman porvaristonsa puolelle asettuneiden virallisten sosialidemokraattisten puolueiden enemmistö lamaannuttaa proletariaatin vallankumouksellisia pyrkimyksiä. Tällainen asiointila tekee erittäin tarpeelliseksi sellaisen kirjasen julkaisemisen, joka tekee yhteenvedon sosialidemokraattien taktiikasta sotaan suhtautumisen kysymyksessä. Julkaistessamme kokonaisuudessaan uudelleen edellä mainitut puolueasiakirjat varustamme ne lyhyillä selityksillä pyrkien ottamaan huomioon kaikki ne tärkeimmät perustelut porvarillisen ja proletaarisen taktiikan puolesta, joita on esitetty kirjallisuudessa ja puoluekokouksissa.

* Ks. tätä osaa, ss. 11—20. *Toim.*
** Ks. tätä osaa, ss. 145—151. *Toim.*

ALKULAUSE TOISEEN PAINOKSEEN

Tämä kirjanen on kirjoitettu vuoden 1915 kesällä juuri Zimmerwaldin konferenssin edellä. Se ilmestyi myös saksan ja ranskan kielellä ja julkaistiin täydellisenä norjan kielellä Norjan sosialidemokraattisen nuorison äänenkannattajassa. Kirjaseen saksankielinen painos kuljetettiin illegaalisesti Saksaan — Berliiniin, Leipzigiin, Brementiin y.m. kaupunkeihin, joissa Zimmerwaldin vasemmiston kannattajat ja Karl Liebknechtin ryhmä levittivät sitä illegaalisesti. Ranskankielinen painos ilmestyi illegaalisesti Pariisissa ja sitä levitettiin siellä Ranskan zimmerwaldilaisten toimesta. Venäjänkielistä painosta pääsi Venäjälle hyvin rajoitettu määrä, ja Moskovassa työläiset kirjoittivat siitä jäljennöksiä käsin.

Julkaisemme nyt tämän kirjaseen täydellisesti kuten asiakirjan. Lukijan on koko ajan muistettava, että kirjanen on kirjoitettu elokuussa vuonna 1915. Se on muistettava etenkin niissä kohdissa, joissa puhutaan Venäjästä: Venäjä oli silloin vielä tsaristinen, Romanovien Venäjä...

*Julkaistu v. 1918
ilmestyneessä kirjassa*

Julkaistaan kirjaseen tekstin mukaan

I LUKU

SOCIALISMIN PERIAATTEET JA VUOSIEN 1914—1915 SOTA

SOCIALISTIEN SUHTAUTUMINEN SOTIIN

Sosialistit ovat aina tuominneet kansojen väliset sodat raakalaismaisina ja petomaisina tekoina. Mutta meidän suhtautumisemme sotaan on periaatteellisesti erilainen kuin porvarillisten pasifistien (rauhanpuoltajain ja -saarnaajain) ja anarkistien suhtautuminen. Edellisistä me eroamme siinä, että käsitämme sotien ja maan sisällä tapahtuvan luokkataistelun olevan kiertämättömässä yhteydessä toisiinsa, käsitämme sotien hävittämisen olevan mahdotonta ilman luokkien hävittämistä ja sosialismin pystyttämistä, ja myöskin siinä, että tunnustamme täysin lainmukaisiksi, edistyksekkäiksi ja välttämättömiksi kansalaissodat, t.s. sodat, joita sorretti luokka käy sortajaluokkaa vastaan, orjat orjanomistajia vastaan, maaorjatalonpojat tilanherroja vastaan, palkkatyöläiset porvaristoa vastaan. Me marxilaiset eroamme niin pasifisteista kuin anarkisteistakin siinä, että tunnustamme välttämättömäksi tutkia jokaista sotaa erikseen historialliselta kannalta (Marxin dialektisen materialismin näkökannalta). Historiassa on useasti ollut sotia, jotka kaikista, kiertämättä kaikkiin sotiin liittyvistä kauhuista, julmuuksista, onnettomuuksista ja kärsimyksistä huolimatta ovat olleet edistyksellisiä, s.o. ovat tuottaneet hyötyä ihmiskunnan kehitykselle auttamalla erittäin vahingollisten ja taantumuksellisten laitosten (esimerkiksi itsevaltiuden tai maaorjuuden), Euroopan raakalaismaisimpien hirmuvaltojen (turkkilaisen ja venäläisen) hävittämistä. Sen vuoksi pitääkin tarkastella nimenomaan nykyisen sodan historiallisia erikoisuuksia.

UUDEN AJAN SOTIEN HISTORIALLISET TYYPIT

Ranskan suuri vallankumous avasi uuden aikakauden ihmiskunnan historiassa. Siitä lähtien aina Pariisin Kommuuniin saakka, vuodesta 1789 vuoteen 1871 asti, olivat sotien eräänä tyyppinä luonteeltaan porvarillis-edistykselliset, kansalliset vapaussodat. Toisin sanoen, näiden sotien tärkeimpänä sisältönä ja historiallisena tarkoituksiperänä oli absolutismin ja feodalismien kukistaminen, niiden murtaminen, vieraiden kansallisuuksien harjoittaman sarron hävittäminen. Siksi ne olivatkin edistyksellisiä sotia, ja kaikki rehelliset, vallankumoukselliset demokraatit, samoin kuin kaikki sosialistitkin, tukivat aina *tällaisten* sotien aikana sen maan (s.o. sen porvariston) menestyksiä, joka edisti feodalismien, absolutismin ja vieraiden kansojen sortamisen mitä vaarallisimpien perustojen hävittämistä tai murtamista. Esim. Ranskan vallankumouksellisissa sodissa ranskalaiset harjoittivat osittain vieraiden maiden ryöstöä ja valloitusta, mutta se ei ollenkaan muuta näiden sotien historiallista perusmerkitystä, sotien, jotka järkyttivät ja hävittivät koko vanhan, maaorjuudellisen Euroopan feodalismia ja absolutismia. Ranskan ja Preussin sodassa Saksa ryösti Ranskaa, mutta se ei muuta tämän sodan historiallista perusmerkitystä sotana, joka vapautti kymmeneen miljooniin nousevan Saksan kansan feodaalisesta pirstoutuneisuudesta ja kahden despoottin, Venäjän tsaarin ja Napoleon III sorrosta.

HYÖKKÄYS- JA PUOLUSTUSSODAN VÄLINEN ERO

Vuosien 1789—1871 kausi jätti syviä jälkiä ja vallankumouksellisia muistoja. Ennen feodalismien, absolutismin kukistamista ja vieraiden kansallisuuksien harjoittaman sarron hävittämistä ei voinut olla puhettakaan sosialismin puolesta käytävän proletaarisen taistelun kehittämisestä. Puhuessaan „puolustus“-sodan laillisuudesta *tämän* kauden sotien yhteydessä, sosialistit pitivät silmällä aina nimenomaan näitä päämääriä, pyrkimystä vallankumoukseen keskiaikaisuutta ja maaorjuutta vastaan. Sosialistit ovat aina käsittäneet „puolustus“-sodan tässä mielessä „oikeuteuksi“ sodaksi (W. Liebknecht sanoikin kerran niin). Vain tässä mielessä sosialistit ovat tunnustaneet ja tunnustavat nykyäänkin „isänmaan puolustamisen“ tai „puolustus“-

sodan lailliseksi, edistykseksi ja oikeutetuksi. Esimerkiksi jos Marokko julistaisi huomenna sodan Ranskalle, Intia Englannille, Persia tai Kiina Venäjälle j.n.e., niin ne olisivat „oikeutettuja”, „puolustus”-sotia, riippumatta siitä, kuka hyökkää ensiksi, ja jokainen sosialisti suhtautuisi myönteellisesti voittoon, jonka sorretut, riippuvaiset, vajaa-oikeuksiset valtiot saavat sortavista, orjuuttavista, rosvoavista „suur”-valloista.

Mutta olettaa, että orjanomistaja, jolla on 100 orjaa, sotii orjanomistajaa vastaan, jolla on 200 orjaa, vaalien „oikeudenmukaisempaa” orjien jakamista. Selvää on, että „puolustus”-sodan tai „isänmaan puolustamisen” käsitteen soveltaminen tuollaiseen tapaukseen olisi historian väärentämistä ja käytännöllisesti se olisi ovelien orjanomistajien suorittamaa rahvaan, pikkuporvariston, tietämättömien ihmisten suoranaista pettämistä. Juuri sillä tavalla, siis „kansallisen” ideologian ja isänmaan puolustamisen käsitteen avulla pettääkin nykyinen, imperialistinen porvaristo kansoja nykyisessä orjanomistajain välisessä sodassa, jota käydään orjuuden säilyttämiseksi ja koventamiseksi.

NYKYINEN SOTA ON IMPERIALISTISTA SOTAA

Melkein kaikki tunnustavat nykyisen sodan imperialistiseksi sodaksi, mutta useimmiten vääristelevät tätä käsitettä, joko soveltavat sitä toiseen sotivaan puoleen tahi yrittävät ainakin selittää mahdolliseksi sen, että tällä sodalla on porvarillis-edistykellinen, kansallisen vapaus-sodan merkitys. Imperialismi on kapitalismin korkein kehitysaste, joka on saavutettu vasta XX vuosisadalla. Kapitalismin on jo ahdasta vanhojen kansallisvaltioiden puitteissa, mutta niitä muodostamatta se ei kyennyt kukistamaan feodalismia. Kapitalismi on kehittänyt keskityksen niin pitkälle, että syndikaatit, trustit ja miljardööri-kapitalistien yhtymät ovat kahmineet käsiinsä kokonaisia teollisuusaloja, ja miltei koko maapallo on jaettu näiden „pääoman valtioiden” kesken joko siirtomaiden muodossa tahi kietomalla vieraita maita tuhansin sitein finanssiriiston pauloihin. Vapaakaupan ja kilpailun tilalle ovat tulleet pyrkimykset monopolien muodostamiseen, maiden anastamiseen pääoman sijoitusta ja raaka-aineiden tuontia varten j.n.e. Kansakuntien vapauttajasta, jona kapitalismi oli

taistelussa feodalismia vastaan, imperialistinen kapitalismi on muuttunut suurimmaksi kansakuntien sortajaksi. Kapitalismi on muuttunut edistyksestä taantumukseksi, se on siinä määrin kehittänyt tuotantovoimia, että ihmiskunnan on joko siirryttävä sosialismiin tai koettava vuosia ja jopa vuosikymmeniä „suur”-valtojen aseellista taistelua, jota ne käyvät kapitalismin säilyttämiseksi keino-tekoisesti siirtomaiden, monopolien, etuoikeuksien ja kaikenlaisen kansallisuussorron avulla.

SOTA SUURIMPIEN ORJANOMISTAJIEN VÄLILLÄ ORJUUDEN
SÄILYTTÄMISEKSI JA LUJITTAMISEKSI

Selittääksemme imperialismin merkitystä esitämme tarkat tiedot maailman jaosta n.s. „suur”-valtojen kesken (s.o. valtojen kesken, joilla on menestystä suurrosvouksessa):

Maailman jako „suurten” orjanomistajavaltakuntien kesken:

„Suur”- vallat	Siirtomaat				Emamaat		Yhteensä	
	1876		1914		1914			
	neliö- kilometriä miljoonaa	asukkaita	neliö- kilometriä miljoonaa	asukkaita	neliö- kilometriä miljoonaa	asukkaita	neliö- kilometriä miljoonaa	asukkaita
Englanti.....	22,5	251,9	33,5	393,5	0,3	46,5	33,8	440,0
Venäjä.....	17,0	15,9	17,4	33,2	5,4	136,2	22,8	169,4
Ranska.....	0,9	6,0	10,6	55,5	0,5	39,6	11,1	95,1
Saksa.....	—	—	2,9	12,3	0,5	64,9	3,4	77,2
Japani.....	—	—	0,3	19,2	0,4	53,0	0,7	72,2
Pohjois-Amerikan Yhdysvallat.....	—	—	0,3	9,7	9,4	97,0	9,7	106,7
Kuusi „suur”- valtaa.....	40,4	273,8	65,0	523,4	16,5	437,2	81,5	960,6
Siirtomaat, jotka <i>eivät</i> kuulu suurvalloille (vaan Belgialle, Hollannille y. m. valtioille)...			9,9	45,3			9,9	45,3
Kolme „puolisirtomaata” (Turkki, Kiina ja Persia)...							14,5	361,2
							Yhteensä.....	105,9 1.367,1
Muut valtiot ja maat.....							28,0	289,9
Koko maapallo (ilman napaseutua).....								133,9 1.657,0

Tästä näkyy, miten kansat, jotka vuosina 1789—1871 taistelivat suurimmalta osaltaan toisten etunensä vapauden puolesta, ovat nyt, vuoden 1876 jälkeen, muuttuneet korkealle kehittyneen ja „ylikypsyneen” kapitalismin perustalla koko maapallon väestön ja kansakuntien enemmistön sortajiksi ja orjuuttajiksi. Vuodesta 1876 vuoteen 1914 kuusi „suur”-valtaa kahmi itselleen 25 miljoonaa neliökilometriä, s.o. alueen, joka on 2½ kertaa suurempi kuin koko Eurooppa! Kuusi valtakuntaa orjuuttaa *yli puolta miljardia* (523 miljoonaa) siirtomaa-asukasta. Jokaista 4 „suur”-valtojen asukasta kohti tulee 5 asukasta „näiden” siirtomaissa. Ja kaikille on tunnettua, että siirtomaat on valloitettu tullella ja miekalla, että siirtomaissa väestöä kohdellaan petomaisesti, että sitä riistetään tuhansin tavoin (pääoman viennin, toimilupien j.n.e. avulla, petkuttamalla tavaroita myydessä, alistamalla siirtomaaväestö „hallitsevan” kansakunnan viranomaisten alaiseksi ja niin edelleen ynnä muuta sentapaista). Englannin ja Ranskan porvaristo pettää kansaa sanoessaan käyvänsä sotaa kansojen ja Belgian vapauden puolesta: itse asiassa se sotii säilyttääkseen siirtomaat, joita se on kahminut itselleen kohtuuttoman paljon. Saksan imperialistit vapauttaisivat heti Belgian y.m., jos englantilaiset ja ranskalaiset jakaisivat „kristillisesti” siirtomaansa heidän kanssaan. Tilanteen omalaatuisuus on siinä, että tässä sodassa siirtomaiden kohtalot ratkaisee sota, jota käydään mannermaalla. Porvarillisen oikeudenmukaisuuden ja kansallisen vapauden (tahi kansakuntien olemassaolo-oikeuden) kannalta Saksa olisi Englantiin ja Ranskaan verrattuna ehdottomasti oikeassa, sillä Saksalle on „tehty vääryyttä” siirtomaita jaettaessa, sen viholliset sortavat paljon suurempaa määrää kansakuntia kuin Saksa, ja sen liittolaismaassa Itävallassa sorretut slaavilaiset nauttivat epäilemättä suurempaa vapautta kuin tsaristisella Venäjällä, tuossa todellisessa „kansojen vankilassa”. Mutta Saksahan ei sodi kansakuntien vapauttamisen, vaan niiden sortamisen puolesta. Sosialistien tehtävänä ei ole auttaa nuorempaa ja voimakkaampaa rosvoa (Saksaa) vanhempien ja enemmän ahmineiden rosvojen ryöstämisessä. Sosialistien on käytettävä hyväkseen rosvojen välistä taistelua kukistaakseen ne kaikki. Sitä varten sosialistien on ennen kaikkea sanottava kansalle totuus, nimittäin se, että

tämä sota on kolmessa mielessä orjanomistajain sotaa orjuuden lujittamiseksi. Se on ensinnäkin sotaa siirtomaa-orjuuden lujittamiseksi siirtomaiden „oikeudenmukaisemman” jaon ja niiden „yksimielisemmän” jatkuvan riiston kautta; toiseksi, se on sotaa vieraiden kansakuntien sorron lujittamiseksi „suur”-valtojen sisällä, sillä *niin* Itävalta *kuin* Venäjäkin (Venäjä paljon enemmän ja paljon paremmin kuin Itävalta) pysyy pystyssä vain tuollaisen sorron avulla tehostaen sitä sodalla; kolmanneksi, se on sotaa palkkaorjuuden lujittamiseksi ja jatkamiseksi, sillä proletariaatti on jaettu kahtia ja poljettu, mutta kapitalistit hyötyvät rikastuen sodasta, lietsoen kansallisia ennakkoluuloja ja voimistaen taantumusta, joka on nostanut päätään kaikissa, jopa vapaimmissakin ja tasavaltalaisimmissakin maissa.

„SOTA ON POLITIIKAN JATKAMISTA TOISIN”
(NIMENOMAAN VAKIVALTAISIN) „KEINOIN” 114

Tämä kuuluisa mietelause kuuluu Clausewitzille, eräälle syvämietteisimmistä kirjailijoista sotakysymysten alalla. Marxilaiset ovat aina pitäneet täydellä syyllä tuota väittämää teoreettisena perustana katsomuksilleen kunkin kyseisen sodan merkityksestä. Marx ja Engels tarkastelivat aina erilaisia sotia juuri tältä kannalta.

Soveltakaa tuota käsitystä nykyiseen sotaan. Te huomaatte, että vuosikymmenien ajan, miltei puoli vuosisataa, ovat sekä Englannin, Ranskan, Saksan, Italian, Itävallan että Venäjän hallitukset ja hallitsevat luokat harjoittaneet siirtomaiden rosvoamisen, vieraiden kansakuntien sortamisen ja työväenliikkeen tukahduttamisen politiikkaa. Nimenomaan tätä ja vain tätä politiikkaa jatketaan nykyisessäkin sodassa. Muun muassa sekä Itävallassa että Venäjällä niin rauhan kuin sota-ajankin politiikka on kansakuntien orjuuttamisen eikä niiden vapauttamisen politiikkaa. Sitävastoin Kiinassa, Persiassa, Intiassa ja muissa riippuvaisissa maissa me olemme viimeisten vuosikymmenien aikana nähneet harjoitettavan kymmenien ja satojen miljoonien ihmisten kansalliseen elämään herättämisen ja taantumuksellisten „suur”-valtojen sorrosta vapauttamisen politiikkaa. Tällaisella historiallisella pohjalla tapahtuva sota voi nytkin olla porvarillis-edistyksellistä, kansallista vapaussotaa.

Ei tarvitse muuta kuin luoda silmäys nykyiseen sotaan siltä kannalta, että se on „suur”-valtojen ja niiden sisällä olevien perusluokkien politiikan jatkoa, jotta voitaisiin huomata heti, kuinka huutavan historianvastainen, valheellinen ja teennäinen on se mielipide, että nykyisessä sodassa voitaisiin muka pitää oikeutettuna „isänmaan puolustuksen” ajatusta.

BELGIAN ESIMERKKI

Kolmisopimuksen (nyt nelisopimuksen) sosialishovinitit (Venäjällä Plehanov ja kumpp.) viittaavat halukkaimmin Belgian esimerkkiin. Mutta tämä esimerkki puhuu heitä itseään vastaan. Saksan imperialistit loukkasivat julkeasti Belgian puolueettomuutta, kuten ovat aina ja kaikkialla tehneet sotivat valtiot, jotka tarpeen tullen ovat polkeneet maahan *kaikki* sopimukset ja sitoumukset. Olettakaamme, että kaikki kansainvälisten sopimusten noudattamisesta kiinnostuneet valtiot julistaisivat sodan Saksalle vaatien Belgian vapauttamista ja hyvityksen antamista sille. Sosialistien myötätunto olisi siinä tapauksessa tietysti Saksan vihollisten puolella. Mutta kysymyshän on juuri siten, että „kolmi- (ja neli-)sopimus” *ei* käy sotaa Belgiasta: se tiedetään mainiosti, ja vain teeskentelijät salaavat sen. Englanti ryöstää Saksan siirtomaita ja Turkkia, Venäjä — Galitsiaa ja Turkkia, Ranska pyrkii saamaan haltuunsa Elsass-Lothringenin ja jopa Reinin vasemman rannankin; Italian kanssa on solmittu sopimus saaliinjaosta (Albania, Vähä-Aasia); Bulgarian ja Romanian kanssa hierotaan samoin kauppoja saaliinjaosta. Nykyisten hallitusten käymän nykyisen sodan pohjalla *ei* Belgiaa *voida* auttaa *muuten* kuin auttamalla Itävallan tai Turkin kuristamista j.n.e.! Mitä tekemistä tässä on „isänmaan puolustuksella”?? Siinä juuri on imperialistisen sodan erikoisuus, sodan, jota historiallisesti aikansa eläneet taantumukselliset porvarihallitukset käyvät keskenään muiden kansakuntien sortamiseksi. Ken puolustaa nykyiseen sotaan osallistumista, hän ikuistaa kansakuntien imperialistista sortoa. Ken saarnaa hallitusten nykyisten vaikeuksien hyväksikäyttämistä sitä taistelua varten, jota käydään yhteiskunnallisen vallankumouksen puolesta, hän puolustaa todella kaikkien kansakuntien tadelista vapautta, joka on toteutettavissa vasta sosialismin oloissa.

MINKÄ PUOLESTA VENÄJÄ SOTI?

Venäjällä on uusimmantyyppinen kapitalistinen imperialismi näyttänyt täydellisesti itsensä tsarismmin politiikassa, jota harjoitetaan Persian, Mandzhurian ja Mongolian suhteen, mutta yleensä Venäjällä vallitsee sotilaallinen ja feodaalinen imperialismi. Missään maailmassa ei ole sellaista maan väestön enemmistöön kohdistettua sortoa kuin Venäjällä: isovenäläiset muodostavat vain 43 % väestöstä, s.o. vähemmän kuin puolet, ja kaikki muut ovat muukalaisina oikeudettomassa asemassa. Venäjän 170-miljoonaisesta väestöstä on *noin 100 miljoonaa* sorrettuja ja oikeudettomia. Tsarismi sotii anastaakseen Galitsian ja tukahduttaakseen lopullisesti ukrainalaisten vapauden, anastaakseen Armenian, Konstantinopolin j.n.e. Tsarismi pitää sotaa keinoa, jonka avulla se voi kääntää huomion pois tyytymättömyyden kasvusta maassa ja tukahduttaa kasvavan vallankumouksellisen liikkeen. Jokaista kahta isovenäläistä kohti Venäjällä on nyt 2—3 oikeudetonta „muukalaista”: tsarismi pyrkii sodan avulla lisäämään Venäjän sortamien kansakuntien määrää, varmistamaan niiden sorron ja murtaamaan siten myöskin isovenäläisten oman taistelun vapauden puolesta. Vieraiden kansojen sortamisen ja ryöstämisen mahdollisuus vakiinnuttaa taloudellista lamatilaa, sillä tuotantovoimien kehittämisen asemesta on tulolähteenä useinkin „muukalaisten” puolifeodaalinen riisto. Näin ollen Venäjän taholta sota on erittäin taantumuksellista ja luonteeltaan vapaudenvastaista.

MITÄ ON SOSIALISHOVINISMI?

Sosialishovinismi on „isänmaan puolustamisen” aatteen puoltamista nykyisessä sodassa. Edelleen tästä aatteesta johtuu kieltäytyminen luokkataistelusta sodan aikana, äänestäminen sotamäärärahojen puolesta j.n.e. Todellisuudessa sosialishovinistit harjoittavat proletariaatinvastaista, porvarillista politiikkaa, sillä itse asiassa he eivät puolla sellaista „isänmaan puolustamista”, mikä merkitsisi taistellua vieraiden kansallisuuksien sortoa vastaan, vaan puoltavat yksien tai toisten „suur”-valtojen „oikeutta” ryöstää siirtomaita ja sortaa vieraita kansoja. Sosialishovinistit petkuttavat kansaa toistelemalla porvariston perässä, että

sotaa käydään muka kansakuntien vapauden ja olemassaolon suojelemiseksi, ja he siirtyvät siten porvariston puolelle proletariaattia vastaan. Sosialishovinisteihin kuuluvat ne, jotka puolustavat ja kaunistelevat *jommankumman* sotivan valtioryhmän hallituksia ja porvaristoa, samoin kuin nekin, jotka Kautskyn tavoin tunnustavat, että *kaikissa* sotivissa maissa sosialisteilla on samanlainen oikeus „puolustaa isänmaataan”. Ollen itse asiassa „oman” (tahi yleensä kaikinainen) imperialistisen porvariston etuoikeuksien ja erikoisetujen, ryöstön ja väkivallan puolustelua sosialishovinismi on kaikkien sosialististen vakaumusten ja Baselin Kansainvälisen sosialistikongressin päätöksen täydellistä kavaltamista.

BASELIN MANIFESTI

Manifesti sodasta, joka hyväksyttiin yksimielisesti Baseliin v. 1912, tarkoittaa juuri sitä Englannin ja Saksan sekä niiden nykyisten liittolaisten välistä sotaa, joka sitten syttyikin v. 1914. Manifestissa sanotaan suoraan, ettei mikään kansan etu voi oikeuttaa sellaista sotaa, jota käydään „kapitalistien voittojen ja hallitsijasukujen etujen tähden” suurvaltojen imperialistisen ryöstöpolitiikan pohjalla. Manifestissa sanotaan suoraan, että sota on vaarallinen „hallituksille” (poikkeuksetta kaikille hallituksille), se osoittaa niiden pelkäävän „proletaarista vallankumousta” ja viittaa aivan selvästi vuoden 1871 Kommuunin ja vuoden 1905 loka—joulukuun esimerkkiin, *s.o. vallankumouksen ja kansalaissodan esimerkkiin*. Näin ollen Baselin manifesti määrittelee juuri tätä sotaa varten sen vallankumoustaistelun taktiikan, jota työläiset käyvät kansainvälisessä mitassa omia hallituksiaan vastaan, siis proletaarisen vallankumouksen taktiikan. Baselin manifesti toistaa Stuttgartin päätöslauselman sanat, että sodan syttyessä sosialistien on käytettävä hyväkseen sodan aiheuttamaa „taloudellista ja poliittista kriisiä” „jouduttaakseen kapitalismin häviötä”, *s.o. käytettävä hyväkseen sodan hallituksille tuomia vaikeuksia ja joukkojen suuttumusta sosialistisen vallankumouksen suorittamista varten*.

Socialishovinistien politiikka, niiden harjoittama sodan puoltaminen porvarillisten vapausaatteiden näkökannalta, niiden sallima „isänmaan puolustaminen”, määrärahojen

puolesta äänestäminen, ministeristöihin meno y.m. y.m. on suoranaista sosialismin kavaltamista, mikä on selitettävissä, kuten alempana näemme, vain sillä, että Euroopan puolueiden enemmistön sisällä on päässyt voitolle opportu-nismi ja kansallisliberaalinen työväenpolitiikka.

VAARAA VETOAMISTA MARXIIN JA ENGELSIIN

Venäläiset sosialishovinistit (Plehanov etunenässään) vetoavat Marxin taktiikkaan vuoden 1870 sodassa; saksalaiset (Lenschin, Davidin ja kumpp, tyypiset) sosialishovinistit vetoavat Engelsin v. 1891 tekemään lausuntoon saksalaisten sosialistien velvollisuudesta puolustaa isänmaataan, jos sota syttyy samanaikaisesti Venäjää ja Ranskaa vastaan; vihdoin Kautskyn tyypiset sosialishovinistit, jotka tahtovat sovittaa ja laillistaa kansainvälisen shovinismin, vetoavat siihen, että Marx ja Engels, tuomitessaan sodat, asettuivat siitä huolimatta aina, vuosista 1854—1855 vuosiin 1870—1871 ja vuosiin 1876—1877 saakka, jonkin sotivan valtion puolelle, kun kerran sota oli kuitenkin syttynyt.

Kaikki nämä vetoamiset ovat Marxin ja Engelsin katsantokantojen inhottavaa vääristelyä porvariston ja oppor-tunistien mieliksi, aivan samoin kuin anarkisti Guillaume'n ja kumpp. kirjoitelmat väärentävät Marxin ja Engelsin kat-santokantoja anarkismin puolustamiseksi. Vuosien 1870—1871 sota oli Saksan taholta historiallisesti edistyksellistä aina siihen saakka, kunnes Napoleon III voitettiin, sillä Napoleon III ja tsaari olivat monia vuosia sortaneet Saksaa ja pitäneet siellä yllä feodaalista pirstoutuneisuutta. Mutta heti kun sota muuttui Ranskan ryöstöksi (Elsassin ja Lothringenin annektointi), niin Marx ja Engels tuomitsivat päättäväisesti saksalaiset. Ja jo tuon sodan alussa Marx ja Engels hyväksyivät Bebelin ja Liebknechtin kieltäytymisen äänestämästä sotamäärärahojen puolesta ja neuvoivat sosialidemokraatteja, etteivät nämä sulautuisi yhteen porvariston kanssa, vaan puolustaisivat proletariaatin itsenäisiä luokkaetuja. Tästä porvarillis-edistyksellisestä ja kansallisesta vapaussodasta annetun arvion siirtäminen nykyiseen imperialistiseen sotaan on totuuden pilkkaamista. Sama koskee vieläkin suuremmissa määrässä vuosien 1854—

1855 sotaa sekä kaikkia sotia, jotka käytiin XIX vuosisadalla, jolloin ei ollut *ei* nykyistä imperialismia, *ei* kypsyneitä objektiivisia sosialismin edellytyksiä *eikä* sosialistisia joukkopuolueita *kaikissa* sotivissa maissa, s.o. ei ollut nimenomaan niitä ehtoja, joista Baselin manifesti johti „proletaarisen vallankumouksen” taktiikan suurvaltojen välisen sodan *yhteydessä*.

Ken nyt vetoaa Marxin suhtautumiseen *edistyksellisen* porvariston kauden sotiin ja unohtaa Marxin sanat: „työläisillä ei ole isänmaata” — sanat, jotka koskevat *nimenomaan* taantumuksellisen, aikansa eläneen porvariston kautta, sosialistisen vallankumouksen kautta, hän väärentää julkeasti Marxia ja soluttaa sosialistisen katsantokannan tilalle porvarillisen katsantokannan.

II INTERNATIONALEN VARARIKKO

Koko maailman sosialistit lausuvat juhlallisesti Baseliissa vuonna 1912, että he pitävät lähenevää Euroopan sotaa *kaikkien* hallitusten „rikollisena” ja mitä taantumuksellisimpana tekona, joka tulee jouduttamaan kapitalismin romahdusta synnyttämällä kiertämättä vallankumouksen kapitalismia vastaan. Syttyi sota ja tuli kriisi. Suurin osa sosialidemokraattisista puolueista alkoi vallankumouksellisen taktiikan asemesta harjoittaa taantumuksellista taktiikkaa, asettuen omien hallitustensa ja oman porvaristonsa puolelle. Tämä sosialismin pettäminen merkitsee II (1889—1914) Internationalen vararikkoa, ja meidän on tehtävä itsellemme selväksi, mikä on aiheuttanut tuon vararikon, mikä on synnyttänyt sosialishovinismin ja antanut sille voimaa.

SOSIALISHOVINISMI ON LOPPUUNVIETYÄ OPPORTUNISMIA

Koko II Internationalen kaudella käytiin kaikkialla sosialidemokraattisten puolueiden sisällä taistelua vallankumouksellisen ja opportunistisen siiven välillä. Useissa maissa tämä taistelu johti kahtiajakaantumiseen (Englanti, Italia, Hollanti, Bulgaria). Yksikään marxilainen ei epäillyt sitä, että opportunisti edustaa porvariston politiikkaa työväenliikkeessä, edustaa pikkuporvariston intressejä sekä sitä

liittoa, jonka mitättömän pieni osa porvarillistuneita työläisiä on solminut „oman” porvaristonsa kanssa proletaarijoukkojen, sorrettujen joukkojen etuja vastaan.

XIX vuosisadan lopulla vallinneet objektiiviset olosuhteet voimistivat huomattavasti opportunistimia, muuttivat porvarillisen legaalisuuden käytön orjamaiseksi matelemiseksi sen edessä, muodostivat työväenluokan byrokraatian ja aristokratian pienen kerroksen ja vetivät sosialidemokraattisten puolueiden riveihin paljon pikkuporvarillisia „mukanakulkijoita”.

Sota joudutti kehitystä muuttaen opportunistin sosialishovinismiksi, muuttaen opportunistien ja porvariston salaisen liiton julkiseksi. Samalla sotilasviranomaiset julistivat kaikkialla sotatilan ja ottivat käytäntöön kuonokopan työläisjoukkoja varten, joiden vanhat johtajat siirtyivät miltei kaikki porvariston puolelle.

Opportunistin ja sosialishovinisin taloudellinen perusta on sama: mitättömän pienen etuoikeutetun työläiskerroksen ja pikkuporvariston edut, näiden puolustaessa etuoikeutettua asemaansa ja „oikeuttaan” muruihin niistä voitoista, joita „heidän” kansallinen porvaristonsa saa vieraiden kansakuntien ryöstämisestä, suurvalta-asemansa etuisuudesta j.n.e.

Opportunistin ja sosialishovinisin aatteellis-poliittinen sisältö on sama: luokkien yhteistoiminta niiden välisen taistelun asemesta, kieltäytyminen vallankumouksellisista taistelukeinoista, „oman” hallituksensa auttaminen, kun se on tukalassa asemassa, sen sijaan, että sen vaikeuksia käytettäisiin hyväksi vallankumousta varten. Kun otetaan kaikki Euroopan maat yleensä, kun ei kiinnitetä huomiota yksityisiin henkilöihin (vaikkapa he olisivat kaikkein arvovaltaisimpiakin), niin osoittautuu, että juuri opportunistinen *virtaus* on tullut sosialishovinisin tärkeimmäksi tukipylvääksi, mutta vallankumouksellisten leiristä kuuluu miltei kaikkialta enemmän tai vähemmän johdonmukainen protesti sitä vastaan. Ja jos otetaan esimerkiksi suuntaryhmittymät Stuttgartin kansainvälisessä sosialistikongressissa v. 1907, niin osoittautuu, että kansainvälinen marxilaisuus oli imperialismia vastaan, mutta kansainvälinen opportunisti oli jo silloin sen kannalla.

YHTENÄISYYS OPPORTUNISTIEN KANSSA MERKITSEE TYÖLAISTEN JA
„OMAN” KANSALLISEN PORVARISTON LIITTOA,
KANSAINVALISEN VALLANKUMOUKSELLISEN TYÖVÄENLUOKAN
HAJOTTAMISTA

Edellisellä kaudella, ennen sotaa, opportunistia pidettiin usein vaikkakin „poikkeamana”, „äärimmäisyytenä”, mutta sittenkin sosialidemokraattisen puolueen laillisena, elimellisenä osana. Sota osoitti, että tulevaisuudessa se on mahdotonta. Opportunismi „kypsyi”, se näytteli loppuun osansa porvariston emissaarina työväenliikkeessä. Yhtenäisyys opportunistien kanssa muuttui pelkäksi ulkokultaisuudeksi, josta näemme esimerkin Saksan sosialidemokraattisessa puolueessa. Kaikissa tärkeissä tapauksissa (esimerkiksi elokuun 4 p:nä suoritettussa äänestyksessä) opportunistit esiintyvät uhkavaatimuksineen ja toteuttavat sitä käytännössä käyttäen hyväkseen lukuisia yhteyksiään porvaristoon, enemmistöään ammattiliittojen hallinnoissa j.n.e. *Yhtenäisyys* opportunistien kanssa merkitsee nyt *itse asiassa* työväenluokan alistamista „oman” kansallisen porvaristonsa alaiseksi, liitto sen kanssa vieraiden kansakuntien sortamiseksi ja taistelun käymiseksi suurvaltalaistuomio-oikeuksien puolesta, samalla kun se on kaikkien maiden vallankumouksellisen proletariaatin *hajottamista*.

Niin raskasta kuin taistelu monissa järjestöissä vallalla olevia opportunisteja vastaan erillisissä tapauksissa onkin, niin omalaatuista kuin työväenpuolueiden opportunisteista puhdistamisen prosessi eri maissa onkin, tämä prosessi on kiertämätön ja hedelmällinen. Reformistinen sosialismi kuolee pois; uudestaan syntyvä sosialismi „on oleva vallankumouksellista, leppymätöntä, kapinallista” ranskalaisen sosialistin Paul Golayn aivan oikean sanonnan mukaan.

„KAUTSKYLAISUUS”

Kautsky, II Internationalen suurin auktoriteetti, on mitä tyypillisin ja selvin esimerkki siitä, miten marxilaisuuden tunnustaminen sanoissa on johtanut käytännössä sen muuttumiseen „struvelaisuudeksi” tai „brentanolaisuudeksi”¹¹⁵. Me näemme sen myöskin Plehanovilla. Ilmeisillä sofismeilla marxilaisuudesta karsitaan pois sen elävä vallankumouksellinen henki, marxilaisuudesta tunnustetaan *kaikki, paitsi* vallankumouksellisia taistelukeinoja, niiden

propagointia ja valmistelua, joukkojen kasvattamista juuri siihen suuntaan. Kautsky „sovittelee” aatteettomasti keskenään sosialishovinismin perusajatusta, isänmaan puolustuksen tunnustamista nykyisessä sodassa ja sitä vasemmistolaisille tehtyä diplomaattista, näennäistä myönnytystä, joka ilmeni pidättymisenä äänestämistä sotamäärärahojen puolesta ja oman oppositiokantansa tunnustamisena sanoissa y.m.s. Kautsky, joka vuonna 1909 kirjoitti kokonaisen kirjan vallankumousten kauden lähenemisestä sekä sodan ja vallankumouksen yhteydestä toisiinsa, Kautsky, joka vuonna 1912 allekirjoitti Baselin manifestin lähestyvän sodan vallankumouksellisesta hyväksikäyttämisestä, puolustelee ja kaunistelee nyt kaikkiin tavoin sosialishovinismia ja yhtyy Plehanovin tavoin porvaristoon tehdäkseen pilkkaa kaikista vallankumousajatuksista, kaikista askelista välitöntä vallankumoustaistelua kohti.

Työväenluokka ei voi täyttää yleismaailmallista vallankumouksellista tehtäväänsä, ellei se käy leppymätöntä sotaa tuota luopuruutta, selkärangattomuutta, opportunistin palvontaa ja vertaansa vailla olevaa marxilaisuuden teoreettista mataloittoa vastaan. Kautskylaisuus ei ole sattuma, vaan sosiaalinen tulos II Internationalen ristiriidoista, siitä, että uskollisuus marxilaisuudelle sanoissa ja opportunistin alaiseksi alistuminen käytännössä ovat yhdistyneet toisiinsa.

Eri maissa tuo „kautskylaisuuden” pahin petollisuus esiintyy eri muodoissa. Hollannissa Roland-Holst torjuu ajatuksen isänmaan puolustamisesta, mutta puoltaa yhtenäisyyttä opportunistien puolueen kanssa. Venäjällä Trotski, joka samoin hylkää tuon aatteen, puoltaa niinkään yhtenäisyyttä opportunistisen ja shovinistisen „Nasha Zarjan” ryhmän kanssa. Romaniassa Rakovski julistaa sodan Internationalen vararikkoon syyllistyneelle opportunistille, mutta samalla on valmis tunnustamaan oikeaksi isänmaan puolustamisen ajatuksen. Kaikki tuo on sen pahan ilmenemistä, jolle hollantilaiset marxilaiset (Gorter, Pannekoek) antoivat „passiivisen radikalismien” nimen ja joka on loppukädessä sitä, että vallankumouksellinen marxilaisuus vaihdetaan teoriassa eklektisismiin ja käytännössä nöyristelyyn tai voimattomuuteen opportunistin edessä.

MARKILAISTEN TUNNUS ON VALLANKUMOUKSELLISEN
SOSIALIDEMOKRATIAN TUNNUS

Sota on synnyttänyt epäilemättä mitä kireimmän kriisin ja kärjistänyt tavattomasti joukkojen hätää. Tämän sodan taantumuksellinen luonne, ryöstöpyrintöjään „kansallisella” ideologialla verhoavan *kaikkien* maiden porvariston julkea petollisuus — kaikki tämä objektiivisen vallankumoustilanteen pohjalla synnyttää joukoissa kiertämättä vallankumouksellisia mielialoja. Velvollisuutenamme on auttaa näiden mielialojen tietoamista, syventää ja muotoilla niitä. Tätä tehtävää tulkitsee oikein ainoastaan tunnus imperialistisen sodan muuttamisesta kansalaissodaksi, ja *kaikkalainen* johdonmukainen luokkataistelu sodan aikana, *kaikkalainen* vakavasti toteutettu „joukkotoiminta”-taktiikka vie kiertämättä siihen. Mahdotonta on tietää, ensimmäisen vaiko toisen suurvaltojen imperialistisen sodan yhteydessä, sen aikana vaiko sen jälkeen leimahtaa liekkiinsä voimakas vallankumousliike, mutta joka tapauksessa meidän ehdoton velvollisuutemme on tehdä työtä järjestelmällisesti ja horjumatta nimenomaan siihen suuntaan.

Baselin manifesti viittaa suoraan Pariisin Kommuunin esimerkkiin, s. o. hallitusten välisen sodan muuttamiseen kansalaissodaksi. Puoli vuosisataa sitten proletariaatti oli liian heikko, sosialismin objektiiviset edellytykset eivät olleet vielä kypsyneet, ei voinut vielä olla vallankumouksellisten liikkeiden yhtenäisyyttä ja yhteistoimintaa kaikissa sotivissa maissa, Pariisin työläisten erään osan viehättyneisyys „kansalliseen ideologiaan” (vuoden 1792 perinteisiin) oli heidän pikkuporvarillista heikkouttaan, jonka Marx pani aikanaan merkille ja joka oli eräs Kommuunin vararikon syitä. Puolen vuosisadan kuluttua siitä olivat poissa silloista vallankumousta heikentäneet ehdot, ja nykyään sosialistin olisi anteeksiantamatonta suostua siihen, että kieltäydytään toimimasta juuri Pariisin kommunardien hengessä.

ESIMERKKI VELJEILYSTÄ AMPUMAKAIVANNOISSA

Kaikkien sotivien maiden porvarilliset lehdet ovat esittäneet esimerkkejä sotivien kansakuntien sotilaiden veljeilystä jopa ampumakaivannoissakin. Ja se, että sotilaviranomaiset (Saksassa, Englannissa) ovat julkaisseet

drakonisiasia asetuksia tuota veljeilyä vastaan, on osoittanut, että hallitukset ja porvaristo ovat pitäneet sitä merkitykseltään vakavana. Kun kerran veljeilytapaukset ovat olleet mahdollisia opportunistin täydellisen herruuden vallitessa Länsi-Euroopan sosialidemokraattisten puolueiden huippukerroksissa ja koko sosialidemokraattisen lehdistön sekä II Internationalen kaikkien auktoriteettien tukiessa sosialishovinismia, niin se osoittaa meille, miten paljon olisi voitu lyhentää nykyistä rikoksellista, taantumuksellista ja orjanomistuksellista sotaa ja järjestää vallankumouksellista kansainvälistä liikettä, jos edes kaikkien sotivien maiden vasemmistososialistit olisivat tehneet järjestelmällistä työtä siihen suuntaan.

ILLEGAALISEN JÄRJESTÖN MERKITYS

Koko maailman tunnetuimmat anarkistit ovat yhtä suuresti kuin opportunistitkin häväisseet tässä sodassa itsensä sosialishovinismilla (Plehanovin ja Kautskyn hengessä). Eräs tämän sodan hyödyllisistä tuloksista on epäilemättä oleva se, että se hävittää sekä opportunistin että anarkistin.

Kieltäytymättä missään tapauksessa ja millaisissa olosuhteissa tahansa käyttämästä hyväkseen pienintäkin julkista mahdollisuutta joukkojen järjestämiseksi ja sosialismin propagoimiseksi sosialidemokraattisten puolueiden on sanouduttava irti legaalisuuden orjamaisesta palvomisesta. „Ampukaa ensimmäisinä, herrat porvarit”¹¹⁶, kirjoitti Engels, viitaten nimenomaan kansalaissotaan ja välttämättömyyteen rikkoa legaalisuutta vastaan sen *jälkeen*, kun porvaristo rikkoo sitä vastaan. Kriisi on osoittanut, että porvaristo rikkoo sitä vastaan jopa kaikkein vapaimmissakin maissa, ja että joukkoja ei voida johtaa vallankumoukseen, ellei muodosteta illegaalista järjestöä vallankumouksellisten taistelukeinojen propagoimista, käsittelyä, arviointia ja valmistelua varten. Esimerkiksi Saksassa kaikki se, mitä sosialistien toimesta tehdään *rehellistä*, tehdään juuri kavalaa opportunistia ja tekopyhää „kautskylaisuutta” vastaan ja se tehdään nimenomaan illegaalisesti. Englannissa lähetetään pakkotyövankeuteen siitä, jos painetussa sanassa julkaistaan kehotuksia sotaväkeen menoa vastaan.

Kun illegaalisten propagandamenetelmien kieltämisen ja niiden pilkkaamisen julkisessa lehdistössä katsotaan sopivan yhteen sosialidemokraattiseen puolueeseen kuulumisen kanssa, niin se on sosialismin pettämistä.

„OMAN” HALLITUKSEN TAPPIOSTA IMPERIALISTISESSA SODASSA

Ne, jotka puolustavat oman hallituksensa voittoa nykyisessä sodassa, samoin kuin nekin, jotka puolustavat tunnusta „ei voittoa eikä tappiota”, ovat yhtäläisesti sosialishovinismin kannalla. Vallankumouksellinen luokka ei voi olla toivomatta oman hallituksensa tappiota taantumuksellisessa sodassa, se ei voi olla näkemättä, että hallituksen sotilaalliset vastoinkäymiset tekevät helpommaksi sen kukistamisen. Vain porvari, joka uskoo hallitusten aloittaman sodan päättävänkin varmasti hallitusten välisenä sotana ja toivoo sitä, pitää „naurettavana” tai „tolkuttomana” sitä ajatusta, että *kaikkien* sotivien maiden sosialistit esittäisivät toivovansa *kaikkien* „omien” hallitustensa tappiota. Päinvastoin, juuri tällainen esiintyminen vastaisi jokaisen valveutuneen työläisen syvimpiä aatoksia ja olisi meidän toimintamme linjan mukaista, toimintamme, jonka suuntana on imperialistisen sodan muuttaminen kansalais-sodaksi.

Englantilaisten, saksalaisten ja venäläisten sosialistien erään osan harjoittama vakava agitaatio sotaa vastaan „heikensi” kieltämättä vastaavien hallitusten „sotilaallista mahtia”, mutta tuo agitaatio oli sosialisteille ansioksi. Sosialistien on selitettävä joukoille, että niillä ei ole muuta pelastusta kuin „omien” hallitustensa vallankumouksellinen kukistaminen ja että näiden hallitusten vaikeuksia nykyisessä sodassa on käytettävä hyväksi juuri tämän päämäärän saavuttamiseksi.

PASIFISMISTA JA RAUHANTUNNUKSESTA

Rauhaa kannattava joukkojen mieliala on usein protestin ja suuttumuksen alkua, sodan taantumuksellisuuden tajuamisen alkua. Tämän mielialan hyväksikäyttäminen on kaikkien sosialidemokraattien velvollisuus. He osallistuvat mitä innokkaimmin jokaiseen liikkeeseen ja kaikkiin mielenosoituksiin tällä pohjalla, mutta he eivät petä kansaa

pitämällä mahdollisena sitä, että aikana, jolloin ei ole val-lankumouksellista liikettä, voidaan saada rauha ilman annektointia, ilman kansakuntien sortoa, ilman ryöstöä, ilman nykyisten hallitusten ja hallitsevien luokkien välisten uusien sotien ituja. Tuollainen kansan pettäminen olisi vain eduksi sotivien hallitusten salaiselle diplomatialle ja niiden vastavallankumouksellisille suunnitelmille. Ken haluaa pysyvää ja demokraattista rauhaa, hänen pitää olla kansa-laissodan puolesta hallituksia ja porvaristoa vastaan.

KANSAKUNTIEN ITSEMÄÄRÄMISOIKEUDESTA

Kaikkein laajimmalle levinyttä porvariston harjoitta-maa kansan pettämistä nykyisessä sodassa on sodan ryöstö-tarkoitusprien verhoaminen „kansallisen vapautuksen” ideologialla. Englantilaiset lupaavat vapauden Belgialle, saksalaiset — Puolalle j.n.e. Todellisuudessa tämä sota, kuten olemme nähneet, on maailman kansakuntien enem-mistöä sortavien sotaa tuon sorron lujittamiseksi ja laajen-tamiseksi.

Sosialistit eivät voi saavuttaa suurta päämääräänsä taistelematta kaikkinaista kansakuntien sortoa vastaan. Sen vuoksi heidän on ehdottomasti vaadittava, että *sortavien* maiden (erikoisesti niin sanottujen „suur”-valtojen) sociali-demokraattiset puolueet tunnustaisivat *sorrettujen* kansa-kuntien itsemääräämisoikeuden nimenomaan sanan poliitti-nessä mielessä, s.o. oikeuden poliittiseen eroamiseen, sekä puolustaisivat sitä. Suurvaltaisen tai siirtomaita omista-van kansakunnan sosialisti, joka ei puolusta tätä oikeutta, on shovinisti.

Tämän oikeuden puolustaminen ei suinkaan kannusta muodostamaan pieniä valtioita, vaan päinvastoin se johtaa joukoille edullisempien ja taloudellista kehitystä vastaa-vampien suurvaltioiden ja valtioliittojen vapaampaan, pelot-tomampaan ja siis laajempaan muodostumiseen kaikkialla.

Sorrettujen kansakuntien sosialistien on puolestaan taisteltava ehdottomasti sorrettujen ja sortavien kansojen *työ-läisten* täydellisen (myöskin organisatorisen) yhtenäisyyden puolesta. Ajatus toisen kansakunnan oikeudellisesta erotta-misesta toisesta (Bauerin ja Rennerin niin sanottu „kansal-linen kulttuuriautonomia”) on taantumuksellinen ajatus.

Imperialismi on aikakautta, jolloin pieni „suurvalta”-ryhmä voimistaa jatkuvasti koko maailman kansakuntain sortoa, ja siksi taistelu sosialistisen kansainvälisen vallankumouksen puolesta imperialismia vastaan on mahdotonta ilman kansakuntien itsemäärämis-oikeuden tunnustamista. „Kansa, joka sortaa muita kansoja, ei voi olla vapaa” (Marx ja Engels). Proletariaatti, joka hyväksyy „oman” kansakuntansa pienimmänkin väkivallan toisia kansakuntia kohtaan, ei voi olla sosialistista proletariaattia.

II LUKU

LUOKAT JA PUOLUEET VENÄJÄLLÄ

PORVARISTO JA SOTA

Eräässä suhteessa Venäjän hallitus ei ole jäänyt jälkeen eurooppalaisista kanssaveljistään: kuten nekin, se on osannut harjoittaa „oman” kansansa pettämistä valtavassa mitassa. Venäjälläkin on pantu käyntiin valheen ja viekastelujen suunnaton, hirvittävä koneisto kansan saastuttamiseksi shovinismilla ja sellaisen käsityksen synnyttämiseksi, että tsaarihallitus käy muka „oikeutettua” sotaa, puolustaa vilpittömästi „slaavilais-veljiä” j.n.e.

Tilanherrojen luokka sekä kauppa- ja teollisuusporvariston huippukerrokset ovat innokkaasti kannattaneet tsaarihallituksen sotaista politiikkaa. Täydellä syyllä ne odottavat itselleen suunnattomia aineellisia etuja ja etuoikeuksia Turkin ja Itävallan perinnön jaosta. Niiden monet edustajakokoukset nauttivat jo etukäteen niistä voitoista, jotka virtaavat niiden taskuihin, jos tsaarin armeija voittaa. Sitäpaitsi taantumukselliset ymmärtävät vallan hyvin, että jos jokin voi vielä siirtää Romanovien monarkian romahdusta ja pidättää uutta vallankumousta Venäjällä, niin se on vain tsaarille voittoisa ulkoinen sota.

Kaupungin „keski”-porvariston, porvarillisen intelligenssin, vapaa-ammattien harjoittajien j.n.e. laajat kerrokset olivat — ainakin sodan alussa — niinikään shovinismin saastuttamia. Venäjän liberaalisen porvariston puolue — kadetit — tuki tsaarihallitusta kokonaisuudessaan ja varauksettomasti. Ulkopolitiikan alalla kadetit ovat jo aikoja sitten olleet hallituspuolue. Panslavismista, jonka

avulla tsaarin diplomatia on jo monia kertoja pannut toimeen suunnattomia poliittisia petkutuksiaan, on tullut kadettien virallinen ideologia. Venäläinen liberalismi on muuttunut kansallisliberalismiksi. Se kilpailee „patriotismissa” mustan sotnian kanssa, äänestää aina mielihyvin militarismiin, marinismiin puolesta j.n.e. Venäläisen liberalismiin leirissä on havaittavissa likipitään samanlainen ilmiö kuin Saksassakin 1870-luvulla, jolloin „vapaamielinen” liberalismi rappeutui ja sen keskuudesta erottui kansallisliberaalinen puolue. Venäjän liberaalinen porvaristo on lopullisesti astunut vastavallankumouksen tielle. VSDTP:n katsantokanta tässä kysymyksessä on osoittautunut täysin oikeaksi. Elämä on murskannut sen opportunistiemme katsantokannan, että venäläinen liberalismi on muka vieläkin vallankumouksen liikkeellepaneva voima Venäjällä.

Hallitsevan koplan on onnistunut porvarillisen lehdistön, papiston y.m. avulla nostattaa shovinistista mielialaa myös talonpoikaiston keskuudessa. Mutta sitä mukaa kun sotamiehiä palaa teurastuskentiltä, mieliala maaseudulla tulee epäilemättä muuttumaan, eikä suinkaan tsaristisen monarkian eduksi. Porvarillis-demokraattiset puolueet, jotka ovat kosketuksissa talonpoikaistoon, eivät kyenneet vastustamaan shovinistista vyöryä. Trudovikkien puolue kieltäytyi Valtakunnanduumassa äänestämästä sotamäärärahojen puolesta. Mutta johtajansa Kerenskin suun kautta se esitti „patrioottisen” julistuksen, joka oli erittäin edullinen monarkialle. Yleensä koko „narodnikkien” legaalinen lehdistö alkoi suunnistautua liberaalien mukaan. Yksinpä porvarillisten demokraattien vasen siipikin, niin sanottu sosialistivallankumouksellisten puolue, joka on liittynyt Kansainväliseen sosialistiseen toimistoon, — uiskentelee saman virran mukana. Tuon puolueen edustaja Kansainvälisessä sosialistisessa toimistossa hra Rubanovitsh esiintyy avoimena sosialishovinistina. Puolet tuon puolueen edustajista äänesti „ententen” maiden sosialistien Lontoon konferenssissa shovinistisen päätöslauseلمان puolesta (toisen puolen pidättyessä äänestyksestä). Sosialistivallankumouksellisten illegaalisessa lehdistössä („Novosti”¹¹⁷ y.m.) ovat enemmistönä shovinistit. „Porvariston keskuudesta” lähtöisin olevat vallankumoukselliset, s.o. porvarilliset vallan-

kumousmiehet, joilla ei ole siteitä työväenluokkaan, ovat kärsineet mitä ankarimman vararikon tässä sodassa. Kropotkinin, Burtsevin, Rubanovitshin surkea kohtalo on erittäin kuvaava.

TYÖVAENLUOKKA JA SOTA

Proletariaatti on Venäjän ainoa luokka, johon ei onnistuttu tartuttamaan shovinismia. Sodan alussa sattuneet erilliset hillittömyystapaukset koskivat vain työläisten kaikkein tiedottomimpia kerroksia. Työläisten osallistumista saksalaisvastaiseen mellakointiin Moskovassa on suuresti liioiteltu. Yleensä ottaen Venäjän työväenluokka osoittautui immuuniksi shovinismin suhteen.

Se johtui maassa vallinneesta vallankumouksellisesta tilanteesta ja Venäjän proletariaatin yleisistä elämän-ehdoista.

Vuodet 1912—1914 olivat uuden valtavan vallankumouksellisen nousun alkua Venäjällä. Me saimme taaskin nähdä sellaisen mahtavan lakkoliikkeen, jollaista maailma ei tunne. Vallankumouksellisiin joukkolakkoihin osallistui vuonna 1913 varovaisimpienkin laskelmien mukaan 1½ miljoonaa henkilöä, ja vuonna 1914 tämä luku nousi yli 2 miljoonan ja läheni vuoden 1905 tasoa. Sodan kynnyksellä tapahtumat kehittyivät Pietarissa jo ensimmäisiin barrikaditaisteluihin asti.

Illegaalinen Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue on täyttänyt velvollisuutensa Internationalea kohtaan. Se on kantanut horjumatta internationalismin lippua. Puolueemme on aikoja sitten tehnyt organisatorisen eron opportunistisista ryhmistä ja aineksista. Opportunismi ja „legaalisuus kaikin mokomin” ei ole ollut painolastina puolueemme jaloissa. Ja tämä seikka on auttanut sitä täyttämään vallankumouksellisen velvollisuutensa — samoin kuin ero Bissolatin opportunistisesta puolueesta auttoi italialaisia tovereita.

Yleinen tilanne maassamme on epäotollinen „sosialistisen” opportunistin kukoistukselle työläisjoukkojen keskuudessa. Me näemme Venäjällä suuren joukon opportunistin ja reformismin suuntavivahteita intelligenssin, pikkuporvariston y.m. keskuudessa. Mutta poliittisesti aktiivisten työläiskerrostojen keskuudessa opportunisti on mitättömänä

vähemmistönä. Etuoikeutettujen työläisten ja virkailijain kerros on meillä sängen heikko. Legaalisuuden fetishismiä ei meillä voinut syntyä. Likvidaattoreilla (opportunistien puolue, jota johtivat Axelrod, Potresov, Tsherevanin, Maslov y.m.) ei ollut sodan edellä mitään vakavampaa kannatusta työläisjoukoissa. *Kaikki* 6 neljanteen Valtakunnanduumaan valittua työläisedustajaa olivat likvidattorien vastustajia. Julkisen työväenlehdistön painokset ja rahankeräykset Pietarissa ja Moskovassa osoittivat kiistattomasti, että $\frac{4}{5}$ valveutuneista työläisistä vastustaa opportunistia ja likvidattoruutta.

Sodan alussa tsaarihallitus vangitsi ja karkotti monia tuhansia eturivin työläisiä, illegaalisien VSDTP:mme jäseniä. Tämä seikka, maassa julistetun sotatilan, sanomalehtiemme lakkauttamisen y.m. ohella, hidastutti liikettä. Mutta puolueemme illegaalinen vallankumouksellinen työ jatkuu kaikesta huolimatta. Puoluekomiteamme julkaisee Pietarissa illegaalista sanomalehteä „Proletarski Golos”¹¹⁸.

Ulkomailla ilmestyvän pää-äänenkannattajan „Sotsial-Demokratin” kirjoituksia julkaistaan uudelleen Pietarissa ja levitetään muille paikkakunnille. Ilmestyy illegaalisia julisteita, joita levitetään kasarmeissakin. Kaupungin ulkopuolella olevissa rauhallisissa piilopaikoissa pidetään työläisten illegaalisia kokouksia. Pietarissa on viime aikoina puhjennut suuria metallityöläisten lakkoja. Näiden lakkojen yhteydessä on Pietarin Komiteamme julkaissut useita vetoamuksia työläisille.

VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRAATTINEN TYÖVÄENRYHMÄ
VALTAKUNNANDUUMASSA JA SOTA

Valtakunnanduuman sosialidemokraattisten edustajain keskuudessa tapahtui v. 1913 kahtiajakaantuminen. Toisella puolella osoittautui olevan 7 opportunistin kannattajaa, joiden johdossa oli Tshheidze. Heidät oli valittu 7:stä ei-proletaarisesta kuvernementista, joissa työläisiä laskettiin olevan 214 tuhatta. Toisella puolella oli 6 edustajaa, jotka *kaikki* oli valittu työläiskuuriasta, Venäjän suurimmista teollisuuskeskuksista, joissa laskettiin olevan 1.008 tuhatta työläistä.

Erimielisyyden tärkeimpänä aiheena oli: vallankumouksellisen marxilaisuuden taktiikka *vaiko* opportunistisen

reformismin taktiikka. Käytännöllisesti erimielisyyttä ilmeni eniten joukkojen keskuudessa tehtävän parlamentin *ulko-puolisen* työn alalla. Tätä työtä oli Venäjällä tehtävä illegaalisesti, jos sen suorittajat halusivat pysyä vallankumouksellisella pohjalla. Tshheidzen ryhmä pysyi mitä uskollisimpana likvidaattorien liittolaisena, jotka hylkäsivät illegaalisen työn, ja puolusti niitä kaikissa keskusteluissaan työläisten kanssa ja kaikissa kokouksissa. Se aiheutti kahtiajakaantumisen. 6 edustajaa muodosti Venäjän sosialidemokraattisen työväen duumaryhmän. Vuoden mittaan tehty työ osoitti kiistattomasti, että venäläisten työläisten valtava enemmistö on nimenomaan tämän ryhmän kannalla.

Sodan alussa erimielisyys ilmeni erittäin havainnollisesti. Tshheidzen ryhmä rajoittui toimimaan parlamentti-työn pohjalla. Se ei äänestänyt sotamäärärahojen puolesta, sillä muussa tapauksessa se olisi nostattanut itseään vastaan suuttumuksen myrskyn työläisten keskuudessa. (Me näimme, että Venäjällä eivät edes pikkuporvarilliset trudovikitkaan äänestäneet sotamäärärahojen puolesta.) Mutta se ei myöskään protestoinut sosialishovinismia vastaan.

Toisin menetteli VSDT:n Duumaryhmä, joka edusti puolueemme poliittista linjaa. Se meni työväenluokan sankimpiin joukkoihin nostamaan protestia sotaa vastaan, se harjoitti imperialisminvastaista propagandaa Venäjän proletaarien laajojen joukkojen keskuudessa.

Ja se sai osakseen erittäin suurta myötätuntoa työläisten taholta, mikä pelästyttikin hallitusta ja pakotti sen, rikkoon ilmeisesti omia lakejaan, vangitsemaan ja tuomitsemaan edustajatoverimme elinkautiseen karkotukseen Siperian karkotusasutuksissa. Heti ensimmäisessä virallisessa tiedotuksessaan toverittemme vangitsemisesta tsaarihallitus kirjoitti:

„Aivan erikoisen asenteen tässä suhteessa ottivat eräät sosialidemokraattisten yhdistysten jäsenet, jotka asettivat toimintansa päämääräksi Venäjän sotilasmahdin horjuttamisen agitoimalla sotaa vastaan, julkaisemalla maanalaisia vetoamuksia ja harjoittamalla suullista propagandaa”.

Vandervelden tunnettuun kehotukseen, että olisi „väliaikaisesti” lakattava taistelemasta tsarismia vastaan — tsaarin Belgian lähettilään ruhtinas Kudashevin

lausunnoista on nyt tullut ilmi, että Vandervelde ei laatinut tuota kehotusta yksin, vaan yhteistoiminnassa mainitun tsaarin lähettilään kanssa — *vain* meidän puolueemme, Keskuskomiteansa kautta, antoi kieltävän vastauksen. Likvidaattorien johtava keskus oli samaa mieltä Vandervelden kanssa ja lausui virallisesti sanomalehdistössä, että „toiminnassaan se *ei tule esiintymään sotaa vastaan*”.

Tsaarihallitus syytti edustajatovereitamme ennen kaikkea siitä, että he tekivät työläisten keskuudessa tunnetuksi tuota Vanderveldelle annettua kielteistä vastausta.

Tsaarin prokuraattori hra Nenarokomov asetti oikeudessa tovereillemme esikuvaksi saksalaiset ja ranskalaiset sosialistit. „Saksan sosialidemokraatit”, sanoi hän, „äänesivät sotamäärärahojen puolesta ja olivat hallituksen ystäviä. Näin menettelivät Saksan sosialidemokraatit, mutta toisin tekivät Venäjän sosialidemokratian surkeat ritarit... Belgian ja Ranskan sosialistit unohtivat yksimielisesti riitansa toisten luokkien kanssa, unohtivat puolue-eripuraisuudet ja asettuivat empimättä lippujen alle”. Mutta VSDT:n Ryhmän jäsenet, alistuen puolueen Keskuskomitean määräyksiin, eivät menetelleetkään samalla tavalla...

Oikeudenkäynti antoi vakuuttavan kuvan laajasta puolueemme suorittamasta illegaalisesta sodanvastaisesta agitaatiotyöstä proletariaattijoukkojen keskuudessa. Tsaristinen oikeus ei tietenkään onnistunut „saamaan selville” lähimainkaan kaikkea tovereidemme toiminnasta tällä alalla. Mutta sekin, mitä oli saatu selville, osoitti, kuinka paljon tuona muutamia kuukausia kestäneenä lyhyenä aikana oli sentään tehty.

Oikeudessa luettiin ryhmiemme ja komiteoidemme illegaalisia vetoamuksia, jotka oli suunnattu sotaa vastaan ja joissa puolustettiin internationalistista taktiikkaa. Koko Venäjän valveutuneet työläiset olivat yhteydessä VSDT:n Duumaryhmän jäseniin, ja tämä ryhmä pyrki voimiensa mukaan auttamaan heitä sodan arvioinnissa marxilaisuuden näkökannalta.

Harkovin kuvernementin työläisten edustaja toveri Muranov puhui oikeudessa:

„Käsittäen sen, ettei kansa lähettänyt minua Valtakunnanduumaan edustajantuolia kuluttamaan, matkustelin eri paikkakunnilla tutustuakseni työväenluokan mielialaan”.

Hän tunnusti oikeudessa, että hän oli ottanut tehtäväkseen toimia puolueemme illegaalisena agitaattorina, että Uralilla hän oli järjestänyt työläisten komitean Verhneisetskin tehtaalla ja muilla paikkakunnilla. Oikeudenkäynti osoitti, että VSDT:n Ryhmän jäsenet olivat sodan alkamisen jälkeen kiertäneet propagandataroituksessa miltei koko Venäjän, että Muranov, Petrovski, Badajev y.m. olivat järjestäneet lukuisia työläisten kokouksia, joissa tehtiin päätöslauselmia sotaa vastaan j.n.e.

Tsaarihallitus uhkasi syytettyjä kuolemantuomiolla. Sen vuoksi eivät kaikki heistä esiintyneet oikeudessa yhtä miehuullisesti kuin tov. Muranov. He koettivat vaikeuttaa tsaarin prokuraattorien työtä heitä tuomittaessa. Tätä käyttävät nyt ruokottomasti hyväkseen venäläiset sosialishovinitit hämätäkseen kysymyksen ytimen: minkälaista parlamentarismia työväenluokka tarvitsee?

Südekum ja Heine, Sembat ja Vaillant, Bissolati ja Mussolini, Tshheidze ja Plehanov tunnustavat parlamentarismia. Parlamentarismia tunnustavat myös toverimme VSDT:n Ryhmästä, sen tunnustavat bulgarialaiset ja italialaiset toverit, jotka ovat katkaisseet välinsä shovinisteihin. Mutta parlamentarismilla ja parlamentarismilla on ero. Toiset käyttävät parlamentin puhujalavaa hankkiakseen palveluksillaan hallitustensa suosion taikka parhaassa tapauksessa pestäkseen kätensä, kuten Tshheidzen ryhmä teki. Toiset käyttävät parlamentarismia pysyäkseen loppuun saakka vallankumouksellisina, täyttäkseen velvollisuutensa sosialisteina ja internationalisteina vaikeimmissakin olosuhteissa. Toisten parlamenttitoiminta johtaa heidät ministeripaikoille, kun taas toisten parlamenttitoiminta vie heidät vankiloihin, karkotuspaikoille, pakkotyövankeuteen. Toiset palvelevat porvaristoa, toiset proletariaattia. Toiset ovat sosial-imperialisteja. Toiset — vallankumouksellisia marxilaisia.

III LUKU

INTERNATIONALEN JÄLLEENRAKENTAMINEN

Kuinka Internationale on jälleenrakennettava? Aluksi kuitenkin muutama sana siitä, kuinka Internationalea *ei* pidä jälleenrakentaa.

SOSIALISHOVINISTIEN JA „KESKUSTAN“ METODI

Kuinka lujia „internationalisteja“ kaikkien maiden sosialishovinistit ovatkaan! Aivan sodan alusta alkaen heitä on rasittanut huoli Internationalesta. Toisaalta he väittävät, että jutut Internationalen *vararikosta* ovat „liioiteltuja“. Itse asiassa ei ole tapahtunut mitään erikoista. Kuunnelkaa Kautskya: Internationale on yksinkertaisesti „rauhanajan ase“ ja on luonnollista, että sodan aikana tämä väline ei osoittautunut täysin tarkoitustaan vastaavaksi. Toisaalta kaikkien maiden sosialishovinistit ovat keksineet erään hyvin yksinkertaisen — ja mikä tärkeintä: kansainvälisen — keinon löytääkseen ulospääsyn muodostuneesta tilanteesta. Keino on yksinkertainen: on vain odotettava sodan päättymistä, sodan päättymiseen saakka kunkin maan sosialistien on puolustettava „isänmaataan“ ja tuettava „omia“ hallituksiaan, mutta sodan päätyttyä kaikkien on „armahdettava“ toisensa, tunnustettava, että *kaikki* olivat oikeassa, että rauhan aikana — me elämme kuin veljet keskenämme, mutta sodan aikana — sellaisten ja sellaisten päätöslauselmien varmalla pohjalla — me kehotamme saksalaisia työläisiä tuhoamaan ranskalaisia veljiään ja päinvastoin.

Tästä ovat yhtä mieltä niin Kautsky, Plehanov, Victor Adler kuin Heinekin. Victor Adler kirjoittaa, että „elätyämme tämän raskaan ajan meidän ensimmäisenä velvollisuutenamme on olla takertumatta suhteissamme kaikkiin joutaviin seikkoihin“. Kautsky väittää, että „miltään taholta ei tähän mennessä ole kuulunut vakavien sosialistien ääniä, jotka pakottaisivat olemaan huolestuneita“ Internationalen kohtalosta. Plehanov sanoo, että „on vastenmielistä puristaa (saksalaisten sosialidemokraattien) käsiä, jotka haisevat syyttömästi murhattujen verelle“. Mutta samalla hän ehdottaa heti „armahdusta“: „tässä on täysin paikallaan“, kirjoittaa hän, „*sydämen* alistaminen *järjen alaiseksi*. Jalon asiansa tähden Internationalen on otettava huomioon jopa myöhästyneetkin valittelut“. Heine nimittää „Sozialistische Monatsheftessä“ Vandervelden käyttäytymistä „miehuulliseksi ja yleväksi“ ja asettaa hänet esikuvaksi Saksan vasemmistolaisille.

Sanalla sanoen, kun sota loppuu, niin muodostakaa Kautskysta ja Plehanovista, Vanderveldesta ja Adlerista

komissio, ja siinä silmänräpäyksessä tulee tehdyksi „yksimielinen” päätöslauselma keskinäisen armahduksen hengessä. Riita tulee onnellisesti painetuksi villaisella. Sen sijaan, että autettaisiin työläisiä pääsemään selvyteen siitä, mitä on tapahtunut, heitä petetään näennäisellä paperi-„yhtenäisyydellä”. Kaikkien maiden sosialishovinitien ja teeskentelijäin yhtymistä tullaan nimittämään Internationalen jälleenrakentamiseksi.

On turhaa salata itseltään sitä, että tuollaisen „jälleenrakentamisen” vaara on erittäin suuri. Kaikkien maiden sosialishovinitit ovat yhtäläisesti kiinnostuneita siitä. Kaikki he haluavat yhtäläisesti, etteivät heidän maansa työläisjoukot pääsisi itse selville kysymyksestä: sosialismi *vaiko* nationalismi. Kaikki he ovat yhtäläisesti kiinnostuneita toistensa syntien salaamisesta. Kukaan heistä ei voi ehdottaa mitään muuta kuin sen, mitä „kansainvälisen” teeskentelyn ihmetaituri Kautsky ehdottaa.

Mutta tästä vaarasta ei kuitenkaan olla tarpeeksi selvillä. Yhden sotavuoden kuluessa me olemme nähneet tehtävän useita yrityksiä kansainvälisten yhteyksien palauttamiseksi. Emme ryhdy puhumaan Lontoon ja Wienin konferensseista, joihin tietyt shovinistit kokoontuivat auttaakseen omien „isänmaittensa” yleisesikuntia ja porvaristoa. Tarkoitamme Luganon ja Kööpenhaminan konferensseja, naisten kansainvälistä konferenssia sekä kansainvälistä nuorisokonferenssia¹¹⁹. Näitä kokouksia elähdyttivät parhaimmat toiveet. Mutta ne eivät nähneet lainkaan mainittua vaaraa. Ne eivät hahmotelleet internationalistien taistelulinjaa. Ne eivät osoittaneet proletariaatille sitä vaaraa, joka proletariaattia uhkaa, jos Internationale „jälleenrakennetaan” sosialishovinitisen menetelmän mukaan. Parhaimmassa tapauksessa ne rajoittuivat vanhojen päätöslauselmien toistamiseen osoittamatta työläisille, että sosialismin asia on toivoton, ellei taistella sosialishovinitismia vastaan. Parhaimmassa tapauksessa ne olivat *paikallaan polkemista*.

ASIAINTILA OPPOSITION KESKUUDESSA

Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö kaikkia internationaalistejä kiinnostaisi eniten asiaintila Saksan sosialidemokraattisen opposition keskuudessa. Virallinen Saksan

sosialidemokratia, joka oli voimakkain ja johtava puolue II Internationalessa, antoi tuntuvimman iskun työläisten kansainväliselle järjestölle. Mutta samalla Saksan sosialidemokratiassa osoittautui olevan voimakkain oppositio. Euroopan suurista puolueista juuri siinä ensiksi kohottivat voimakkaan vastalauseen ne toverit, jotka olivat pysyneet uskollisina sosialismin lipulle. Luimme ilolla aikakauslehtiä: „Lichtstrahlen” * ja „Die Internationale”. Vieläkin suuremmalla ilolla saimme kuulla, että Saksassa levitetään illegaalisia vallankumouksellisia julistuksia kuten esimerkiksi julistusta: „Päävihollinen on omassa maassa”. Tämä oli osoituksena siitä, että sosialismin henki elää Saksan työläisten keskuudessa, että Saksassa on vielä ihmisiä, jotka kykenevät puolustamaan vallankumouksellista marxilaisuutta.

Nykyisen sosialismin kahtiajakaantuminen on kuvastunut havainnollisimmin juuri Saksan sosialidemokratiassa. Me näemme siellä aivan selvästi 3 virtausta: opportunistitshovinistit, jotka eivät ole missään vajonneet niin syvälle rappioon ja luopuruuteen kuin Saksassa; kautskyläinen „keskusta”, joka on osoittautunut täysin voimattomaksi tekemään mitään muuta paitsi opportunistien palvelemista; ja — vasemmisto, joka edustaa ainoita sosialidemokraatteja Saksassa.

Eniten meitä kiinnostaa luonnollisesti Saksan vasemmistossa vallitseva asiointila. Me näemme siinä omat toverimme, kaikkien internationalististen ainesten toivon.

Minkälainen tuo tila sitten on?

Aikakauslehti „Die Internationale” oli aivan oikeassa kirjoittaessaan, että Saksan vasemmisto on yhä vielä käymistilassa, että edessä on vielä suuria uudestiryhmyksiä, että sen keskuudessa on sekä enemmän päättäväisiä että vähemmän päättäväisiä aineksia.

Me, venäläiset internationalistit, emme tietenkään pyri pienimmässäkään määrin sekaantumaan tovereittemme saksalaisten vasemmistolaisten sisäisiin asioihin. Me ymmärrämme, että vain he itse ovat kyllin päteviä määrittelemään opportunistimia vastaan käymänsä taistelun keinot, ottaen huomioon ajan ja paikan sanelemat ehdot. Me

* — „Valonsäteet”. Toim.

pidämme vain oikeutenamme ja velvollisuutenamme sanoa avoimesti mielipiteemme asiaintilasta.

Olemme vakuuttuneita siitä, että aikakauslehti „Die Internationalen” pääkirjoituksen kirjoittaja oli ehdottomasti oikeassa väittäessään, että kautskylainen „keskusta” aiheuttaa marxilaisuudelle enemmän vahinkoa kuin avoin sosialishovinismi. Ken nyt hämää erimielisyyksiä, ken nyt saarnaa marxilaisuuden varjolla työläisille sitä, mitä kautskylaisuuskin saarnaa, hän tuudittaa uneen työläisiä, hän on vahingollisempi kuin Südekumit ja Heinet, jotka asettavat kysymyksen suoraan ja pakottavat työläiset har-
kitsemaan asioita.

„Instanssien”-vastainen fronde, johon Kautsky ja Haase ovat viime aikoina julkeasti ryhtyneet, ei saa johtaa ketään harhaan. Heidän ja Scheidemannien väliset erimielisyydet eivät ole periaatteellisia erimielisyyksiä. Toiset ovat sitä mieltä, että Hindenburg ja Mackensen ovat jo voittaneet ja nyt voidaan jo sallia itselleen ylellisyys protestoida annektointia vastaan. Toiset ovat sitä mieltä, että Hindenburg ja Mackensen eivät ole vielä voittaneet ja että siksi on „kestettävä loppuun saakka”.

Kautskylaisuus käy „instansseja” vastaan vain näennäistä taistelua, — nimenomaan hämätäkseen sodan jälkeen työläisiltä periaatteellisen kiistan ja verhotakseen asiaa 1.001:llä paisutetulla päätöslauselmalla siinä epämääräisen „vasemmistolaisessa” hengessä, mihin II Internationalen diplomaatit ovat mestareita.

On täysin ymmärrettävää, että raskaassa taistelussaan „instansseja” vastaan saksalaisen opposition on käytettävä hyväkseen myös tuota kautskylaisuuden periaatteetonta fronde’a. Mutta kielteisen suhtautumisen uus kautskylaisuuteen pitää jäädä jokaisen internationalistin koetinkiveksi. Vain se on todellinen internationalisti, joka taistelee kautskylaisuutta vastaan ja käsittää, että „keskusta” on sen johtajien tekemän näennäisen kääntein jälkeinkin jäänyt periaatteellisessa suhteessa *shovinistien ja opportunistien liittolaiseksi*.

Tavattoman tärkeä merkitys on suhtautumisellamme Internationalen horjuviin aineksiin yleensä. Näitä aineksia — pääasiallisesti vivahteiltaan *pasifistisia* sosialisteja — on sekä puolueettomissa että eräissä sotivissa maissa

(esimerkiksi Riippumaton työväenpuolue Englannissa). Nuo ainekset voivat olla mukana kulkijoihimme. Pitää välttämättä lähentyä niitä taistelussa sosialishovinisteja vastaan. Mutta on muistettava, että ne ovat *vain* mukana kulkijoita, että Internationalea jälleenrakennettaessa nuo ainekset eivät tärkeimmässä ja oleellisissa kysymyksissä lähde meidän kanssamme, vaan meitä vastaan, ne lähtevät Kautskyn, Scheidemannin, Vandervelden ja Sembat'n mukana. Kansainvälisissä neuvotteluissa ei saa rajoittaa ohjelmaansa siihen, mikä tyydyttää noita aineksia. Muutoin me itse joudumme horjuvien pasifistien vangeiksi. Niin kävi esimerkiksi naisten kansainvälisessä konferenssissa Bernissä. Saksan edustajisto, joka pysytteli tov. Clara Zetkinin kannalla, näytteli tässä konferenssissa tosiasiallisesti „keskustan” osaa. Naisten konferenssi sanoi vain sen, mikä kelpasi Hollannin opportunistisen Troelstran puolueen edustajille ja edustajille I.L.P:stä (Riippumaton työväenpuolue), joka — älkäämme unohtako sitä — „ententen” shovinistien Lontoon konferenssissa äänesti Vandervelden päätöslauselman puolesta. Me tuomme julki mitä suurimman kunnioituksemme I.L.P:lle sen miehuullisen taistelun johdosta, jota se on käynyt Englannin hallitusta vastaan sodan aikana. Mutta me tiedämme, että tämä puolue ei ole ollut eikä ole marxilaisuuden kannalla. Olemme kuitenkin sitä mieltä, että sosialidemokraattisen opposition tärkeimpänä tehtävänä tällä hetkellä on nostaa vallankumouksellisen marxilaisuuden lippu, sanoa työläisille päättävästi ja selvästi, miten me suhtaudumme imperialistisiin sotiin, asettaa vallankumouksellisen joukkotoiminnan tunnus, s.o. tunnus imperialististen sotien kauden muuttamisesta kansalais-sotien kauden alkuvaiheeksi.

Vallankumouksellisia sosialidemokraattisia aineksia on kaikesta huolimatta olemassa useissa maissa. Niitä on sekä Saksassa, Venäjällä että Skandinaviassa (vaikutusvaltainen suunta, jota toveri Höglund edustaa), sekä Balkaneilla (bulgarialaisten „tesnjakkien” puolue), Italiassa että Englannissa (osa Britannian sosialistisesta puolueesta), sekä Ranskassa (itse Vaillant tunnusti „L'Humanitéssa” *, että hän on saanut internationalisteilta protestikirjeitä, mutta ei

* — „Ihmiskunta”. *Toim.*

ole julkaissut yhtään niistä täydellisesti) että Hollannissa (tribuunalaiset ¹²⁰) j.n.e. Nämä marxilaiset ainekset on liitetävä yhteen — niin vähälukuisia kuin ne alussa lienevätkin — niiden nimessä on palautettava mieleen nykyään unohdetut todellisen sosialismin sanat, kehotettava kaikkien maiden työläisiä katkaisemaan suhteensa shovinisteihin ja asettumaan marxilaisuuden vanhan lipun alle — sellainen on päivän tehtävä.

Neuvottelut niin sanotuista „toiminta”-ohjelmista ovat tähän mennessä olleet vain sitä, että niissä on enemmän tai vähemmän täydellisesti julistettu tavallista pasifismin ohjelmaa. Marxilaisuus ei ole pasifismia. On välttämättä taisteltava sodan pikaisen lopettamisen puolesta. Mutta „rauhan” vaatimus saa proletarisen sisällön vasta silloin, kun kehoitetaan *vallankumoukselliseen* taisteluun. Ilman useita vallankumouksia niin sanottu demokraattinen rauha on poroporvarillista utopiaa. Todellisena toimintaohjelmana voi olla vain *marxilainen* ohjelma, joka antaa joukoille täydellisen ja selvän vastauksen siihen, mitä on tapahtunut, joka selittää, mitä on imperialismi ja kuinka sitä vastaan on taisteltava, joka julistaa avoimesti, että opportunisti on johtanut II Internationalen vararikoon, ja kehottaa avoimesti rakentamaan marxilaista Internationalea ilman opportunisteja ja niitä *vastaan*. Vain sellainen ohjelma, joka osoittaa, että me luotamme itseemme, luotamme marxilaisuuteen, julistamme opportunistille taistelun elämästä ja kuolemasta, turvaa meille enemmän tahi myöhemmin todellisten proletarijoukkojen myötätunnon.

VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRAATTINEN TYÖVAENPUOLUE
JA III INTERNATIONALE

VSDTP on jo kauan sitten tehnyt eron opportunisteistaan. Venäjän opportunisteista on nyt tullut lisäksi vielä shovinisteja. Se vain lujittaa käsitystämme siitä, että eron teko niistä on sosialismin etujen vuoksi välttämätöntä. Olemme vakuuttuneita, että sosialidemokraattien ja sosialishovinistien nykyiset erimielisyydet eivät ole yhtään pienempiä kuin ne erimielisyydet, joita sosialisteilla ja anarkisteilla oli silloin, kun sosialidemokraatit tekivät eron viimeksi mainituista. Opportunisti Monitor sanoi oikein

„Preussische Jahrbucherissä”*, että nykyinen yhtenäisyys on edullista opportunisteille ja porvaristolle, sillä se pakottaa vasemmistolaiset alistumaan shovinistien alaiseksi ja estää työläisiä selvittämästä kiistoja ja muodostamasta omaa todella työväen puoluetta, todella sosialistista puoluetta. Olemme mitä syvimmin vakuuttuneita, että nykyisen asiointilan vallitessa eronteko opportunisteista ja shovinisteista on vallankumouksellisen ensimmäinen velvollisuus — samoin kuin eronteko keltaisista, antisemiteistä, liberaalisista työväenliitoista j.n.e. oli välttämätöntä nimenomaan takapajuisten työläisten valistamiseksi mahdollisimman nopeasti ja heidän saamiseksi mukaan sosialidemokraattisen puolueen riveihin.

Kolmannen Internationalen pitäisi mielestämme rakentua juuri tällaiselle vallankumoukselliselle perustalle. Puolueellamme ei ole ratkaistavanaan kysymystä sosialshovinisteista tehtävän eron tarkoituksenmukaisuudesta. Se on ratkaistu puolueessamme peruuttamattomasti. Puolueemme edessä on vain kysymys mahdollisuudesta toteuttaa se lähiaikoina kansainvälisessä mitassa.

On täysin ymmärrettävää, että *kansainvälisen* marxilaisen järjestön luomista varten on tarpeen, että oltaisiin valmiita muodostamaan itsenäisiä marxilaisia puolueita eri maissa. Saksalla vanhimman ja voimakkaimman työväenliikkeen maana on ratkaiseva merkitys. Lähitulevaisuus osoittaa, ovatko olosuhteet jo kypsyneet uuden marxilaisen Internationalen perustamista varten. Jos ovat, niin puolueemme liittyy ilolla sellaiseen, opportunistista ja shovinismista puhdistettuun III Internationaleen. Jos ei, niin se osoittaa, että tätä puhdistusta varten tarvitaan vielä enemmän tai vähemmän pitkälinen kehityskausi. Ja silloin puolueemme tulee olemaan äärimmäisenä oppositiona entisessä Internationalessa — kunnes eri maissa muodostuu perusta sellaiselle kansainväliselle työväenyhdistykselle, joka seisoo vallankumouksellisen marxilaisuuden maa-perällä.

Me emme tiedä emmekä voikaan tietää, miten tulee lähivuosina käymään kehitys kansainvälisellä areenalla. Mutta minkä me tiedämme varmasti, mistä me olemme

* — „Preussin Vuosikirjassa”. *Toim.*

vankasti vakuuttuneita, on se, että *meidän* puolueemme tulee *meidän* maassamme tekemään väsymättä työtä *meidän* proletariaattimme keskuudessa mainittuun suuntaan ja kohdistamaan koko jokapäiväisen toimintansa *marxilaisen* Internationalen Venäjän jaoston luomiseen.

Meillä Venäjällä ei myös ole puutetta avoimista sosialishovinisteista ja „keskusta”-ryhmistä. Nämä ihmiset tulevat taistelemaan marxilaisen Internationalen perustamista vastaan. Me tiedämme, että Plehanov on samalla periaatteellisella kannalla kuin Südekum ja ojentaa jo hänelle kättään. Me tiedämme, että Axelrodin johtama niin sanottu „Organisaatiokomitea” saarnaa kautskylaisuutta venäläisellä maaperällä. Työväenluokan yhtenäisyyden varjolla nuo henkilöt saarnaavat yhtenäisyyttä opportunistien kanssa ja niiden kautta — yhtenäisyyttä porvariston kanssa. Mutta kaikki se, mitä me tiedämme tämän päivän työväenliikkeestä Venäjällä, antaa meille täyden varmuuden siitä, että Venäjän tietoinen proletariaatti on kulkeva kuten ennenkin *puolueemme mukana*.

IV LUKU

KAHTIAJAKAANTUMISEN HISTORIA JA SOSIALIDEMOKRATIAN NYKYINEN ASEMA VENÄJÄLLÄ

Edellä esitetty VSDTP:n taktiikka, joka koskee sotaan suhtautumista, on sinänsä kiertämätön tulos sosialidemokratian kolmikymmenvuotisesta kehityksestä Venäjällä. Tuota taktiikkaa enempää kuin sosialidemokratian nykyistä asemaakaan maassamme ei voida ymmärtää oikein syventymättä ajattelemaan tarkemmin puolueemme historiaa. Sen vuoksi meidän on tässäkin yhteydessä palautettava lukijan mieleen tuon historian tärkeimmät tosiasiat.

Sosialidemokratia syntyi aatteellisena virtauksena vuonna 1883, kun „Työn vapautus”-ryhmä oli ensi kerran systemaattisesti esittänyt ulkomailla sosialidemokraattiset katsantokantansa Venäjään sovellettuina. 90-luvun alkuun asti sosialidemokratia pysyi aatteellisena virtauksena, jolla ei ollut yhteyttä työväen joukkoliikkeeseen Venäjällä. Yhteiskunnallinen nousu, kuohunta ja työläisten lakkoliike tekivät 90-luvun alussa sosialidemokratiasta aktiivisen poliittisen voiman, joka oli erottamattomassa yhteydessä

työväenluokan taisteluun (niin taloudelliseen kuin poliittiseenkin taisteluun). Samoista ajoista alkaa myös sosialidemokratian jakautuminen „ekonomisteihin” ja „iskralaisiin”.

„EKONOMISTIT” JA VANHA „ISKRA” (1894—1903)

„Ekonomismi” oli opportunistinen virtaus Venäjän sosialidemokratiassa. Sen poliittisena olemuksena oli ohjelma: „työläisille — taloudellinen, liberaaleille — poliittinen taistelu”. Sen tärkeimpänä teoreettisena perustana oli niin sanottu „legaalin marxilaisuus” eli „struvelaisuus”, joka „tunnusti” sellaisen „marxilaisuuden”, josta oli tyyten karsittu kaikki vallankumouksellisuus ja joka oli sopeutettu liberaalisen porvariston tarpeisiin. Vedoten työväenjoukkojen kehittymättömyyteen Venäjällä, haluten „kulkea joukkojen mukana”, „ekonomistit” rajoittivat työväenliikkeen tehtävät ja toimintapiirin taloudelliseen taisteluun ja liberalismin poliittiseen tukemiseen asettamatta eteensä mitään itsenäisiä poliittisia ja mitään vallankumouksellisia tehtäviä.

Vanha „Iskra” (1900—1903) kävi voitokkaasti taistelua „ekonomismia” vastaan vallankumouksellisen sosialidemokratian periaatteiden nimessä. Koko tietoisien proletariaatin parhaimmisto asettui „Iskran” puolelle. Muutamaa vuotta ennen vallankumousta sosialidemokratia esitti mitä johdonmukaisimman ja leppymättömmän ohjelman. Ja luokkien välinen taistelu, joukkojen esiintymiset vuoden 1905 vallankumouksen aikana vahvistivat tämän ohjelman oikeaksi. „Ekonomistit” mukautuivat joukkojen takapajuisuuteen. „Iskra” kasvatti sellaista työläisten etujoukkoa, joka kykenee viemään joukkoja eteenpäin. Sosialishovinistien *kaikki* nykyiset väittämät (välttämättömyydestä antaa arvoa joukoille, imperialismien edistyksellisyydestä, vallankumouksellisten „illuusioista” j.n.e.) ovat ekonomistien aikoinaan esittämiä väittämiä. Sosialidemokraattinen Venäjä tutustui jo 20 vuotta sitten siihen, miten marxilaisuutta muunnetaan opportunistisesti „struvelaisuudeksi”.

MENSHEVISMİ JA BOLSHEVISMİ (1903—1908)

Porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kausi synnytti sosialidemokratian keskuudessa uuden suuntatais-

telun, joka oli edellisen taistelun välitöntä jatkoa. „Ekonomismi” muuttui „menshevismiksi”. Vanhan „Iskran” vallankumouksellisen taktiikan puolustaminen synnytti „bolshivismin”.

Myrskyisinä vuosina 1905—1907 menshevismi oli opportunistinen virtaus, jota liberaalinen porvaristo kannatti ja joka toteutti porvarillis-liberaalisia tendenssejä työväenliikkeessä. Sen ydinajatuksena oli työväenluokan taisteluun sopeuttaminen liberalismiin. Bolshevismi sitävastoin asetti sosialidemokraattisten työläisten tehtäväksi nostattaa demokraattinen talonpoikaisto vallankumoukselliseen taisteluun liberaalien horjunnasta ja petoksista huolimatta. Ja työläisjoukot, kuten menshevikit itse ovat useasti tunnustaneet, kulkivat vallankumouksen aikana bolshevikkien mukana kaikkien suurtapahtumien yhteydessä.

Vuoden 1905 vallankumous tarkasti, lujitti, syvensi ja karkaisi leppymättömän vallankumouksellista sosialidemokraattista taktiikkaa Venäjällä. Luokkien ja puolueiden avoimet esiintymiset paljastivat moneen kertaan sosialidemokraattisen opportunistin („menshevism”) yhteyden liberalismiin.

MARXILAISSUUS JA LIKVIDAATTORUUS (1908—1914)

Vastavallankumouksellinen kausi asetti taas aivan uudessa muodossa päiväjärjestykseen kysymyksen sosialidemokratian opportunistisesta ja vallankumouksellisesta taktiikasta. Monien menshevismien parhaiden edustajain vastalauseista huolimatta sen pääsuunta synnytti likvidaattoruvirtauksen, luopumisen taistelusta, jota käytiin uuden vallankumouksen puolesta Venäjällä, luopumisen illegaalista järjestöstä ja toiminnasta sekä halveksuvaa pilkan-tekkoa „maanalaisuutta”, tasavalta-tunnusta j.n.e. kohtaan. Aikakauslehti „Nasha Zarjan” legaalinen kirjailijaryhmä (herrat Potresov, Tsherevanin y.m.) tiivistyi vanhasta sosialidemokraattisesta puolueesta riippumattomaksi ydinjoukoksi, jota tuki, mainosti ja vaali tuhansin keinoin Venäjän liberaalinen porvaristo, joka halusi vieroittaa työläiset vallankumouksellisesta taistelusta.

Vuonna 1912 pidetty VSDTP:n Tammikuun konferenssi erotti tämän opportunistiryhmän puolueesta ja jälleenrakensi puolueen monien ulkomaisten ryhmien ja

ryhmäpahasten vimmatusta vastarinnasta huolimatta. Yli kaksi vuotta (vuoden 1912 alusta vuoden 1914 puoliväliin saakka) käytiin kiihvasta taistelua kahden sosialidemokraattisen puolueen välillä: tammikuussa vuonna 1912 valitun Keskuskomitean ja „Organisaatiokomitean” välillä, joka ei tunnustanut Tammikuun konferenssia ja tahtoi muulla tavoin jälleenrakentaa puolueen ja säilyttää yhtenäisyyden „Nasha Zarja” ryhmän kanssa. Sitkeää taistelua käytiin kahden työväen päivälehdien („Pravdan” ja „Lutshin”¹²¹ sekä niiden seuraajien) välillä ja IV Valtakunnanduuman kahden sosialidemokraattisen edustajaryhmän välillä (pravdalaisten eli marxilaisten „VSDT:n Ryhmän” ja Tshheidzen johtaman likvidaattorien „sosialidemokraattisen ryhmän” välillä).

Puolustaan uskollisuutta puolueen vallankumouksellisille perinteille, tukien alkanutta työväenliikkeen nousua (erikoisesti vuoden 1912 kevään jälkeen), yhdistäen toiminnassaan legaalisen ja illegaalisen organisaation, lehdistön ja agitaation „pravdalaiset” liittyivät ympärilleen valveutuneen työväenluokan valtavan enemmistön, samaan aikaan kun likvidaattorit — toimien poliittisena voimana yksinomaan „Nasha Zarja” ryhmän muodossa — nojasivat liberaalis-porvarillisten aineiden kaikinpuoliseen kannatukseen.

Työläisryhmien julkiset rahakeräykset molempien puolueiden lehdille — nämä keräykset olivat sinä aikana Venäjän oloihin sovellettu (ja ainoa legaalisesti sallittu, kaikkien vapaasti valvoma) sosialidemokraattien *jäsenmaksujen* kokoamismuoto — todistivat havainnollisesti „pravdalaisten” (marxilaisten) voiman ja vaikutusvallan pohjautuvan proletariaattiin, mutta likvidaattorien (ja heidän „Organisaatiokomiteansa”) voiman ja vaikutusvallan tulevan porvarillis-liberaalisista lähteistä. Tässä on lyhyet tiedot noista keräyksistä. Yksityiskohtaiset tiedot niistä on julkaistu kirjassa „Marxilaisuus ja likvidaattoruus”¹²² ja lyhennettyinä saksalaisessa sosialidemokraattisessa lehdessä „Leipzigin Kansanlehti”¹²³ heinäkuun 21 pltä 1914.

Marxilaisten (pravdalaisten) ja likvidaattorien pietarilaisille päivälehdille tehtyjen rahakeräysten lukumäärä ja

summa tammikuun 1 päivästä toukokuun 13 päivään vuonna 1914:

	Pravdalaiset		Likvidaattorit	
	Keräysten lukumäärä	Summa ruplissa	Keräysten lukumäärä	Summa ruplissa
Työläisryhmiltä.....	2.873	18.934	671	5.296
Ei-työläisryhmiltä.....	713	2.650	453	6.760

Näin ollen puolueemme yhdisti vuoteen 1914 mennessä $\frac{4}{5}$ Venäjän tietoisista työläisistä sosialidemokratian valtakumouksellisen taktiikan ympärille. Koko vuoden 1913 aikana työläisryhmiltä saatujen keräysten lukumäärä oli pravdalaisilla 2.181 ja likvidaattoreilla 661. Vuoden 1913 tammikuun 1 päivästä vuoden 1914 toukokuun 13 päivään kerääntyi seuraava summa: „pravdalaisilla” (t.s. meidän puolueellamme) 5.054 työläisryhmiltä saatua keräyserää ja likvidaattoreilla 1.332 erää, s.o. 20,8%.

MARXILAISSUUS JA SOSIALISHOVINISMI (1914—1915)

Vuosien 1914—1915 suuri Euroopan sota antoi kaikille eurooppalaisille ja myöskin venäläisille sosialidemokraateille mahdollisuuden tarkastaa taktiikkansa koko maailmaa käsittävän kriisin valossa. Sodan taantumuksellinen, ryöstö- ja orjuutusluonne oli tsarismin taholta vieläpä verattomasti havainnollisempaa kuin toisten hallitusten taholta. Siitä huolimatta likvidaattorien perusryhmä (meidän ryhmäämme lukuunottamatta ainoa, jolla oli vakavaa vaikutusvaltaa Venäjällä niiden yhteyksiensä ansiosta, joita sillä oli liberaaleihin) kääntyi sosialishovinismiin! Pitäen melko kauan hallussaan legaalisuuden monopolia, tämä „Nasha Zarjan” ryhmä alkoi saarnata joukkojen keskuudessa ajatusta, „ettei pidä toimia sotaa vastaan”, että pitää toivoa voittoa kolmi- (nyt neli-) sopimukselle ja syyttää Saksan imperialismia „ylimääräisistä synneistä” j.n.e. Plehanov, joka vuodesta 1903 lähtien on antanut lukuisia näytteitä äärimmäisestä poliittisesta selkärangattomuudestaan ja opportunistien puolelle siirtymisestään, asettui yhä jyrkemmin sille kannalle, jonka johdosta koko Venäjän porvarillinen lehdistö on häntä kehumut. Plehanov painui niin alas, että julisti sodan tsarismin taholta oikeutetuksi

ja julkaisi Italian hallituslehdissä haastattelun vetäen Italiaakin sotaan!!

Näin tuli täysin todistetuksi likvidaattoruudesta antamamme arvion ja likvidaattorien perusryhmän puolueestamme erottamisen oikeellisuus. Likvidaattorien reaalin ohjelma ja heidän suuntansa reaalin merkitys ei nyt ole ainoastaan siinä, että se on yleensä opportunistia, vaan myös siinä, että he puolustavat isovenäläisten tilanherain ja porvariston suurvaltalaisia erikoisetuja ja -oikeuksia. Se on *kansallisliberaalisen* työväenpolitiikan suunta. Se on radikaalisten pikkuporvarieryhmien osan ja etuoikeutettujen työläisten mitättömän pienen murto-osan liittoutumista „oman” kansallisen porvaristonsa kanssa proletariaatin joukkoja vastaan.

NYKYINEN ASIAINTILA VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRATIASSA

Kuten jo sanoimme likvidaattorit, useat ulkomaiset (Plehanovin, Aleksinskin, Trotskin y.m.) ryhmät samoin kuin niin sanotut „kansalliset” (s.o. ei-isovenäläiset) sosialidemokraatit eivät ole tunnustaneet vuonna 1912 pidettyä Tammikuun konferenssiamme. Niiden lukemattomien herjausten joukossa, joita päällemme syydettiin, on muita useammin toistettu syytöstä „vallananastamispyrkimyksestä” ja „lahkolaisuudesta”. Vastauksenamme siihen on ollut tarkkojen ja objektiivisesti tarkistettavissa olevien numeroiden esittäminen, jotka todistavat, että puolueemme on yhdistänyt $\frac{4}{5}$ Venäjän tietoisista työläisistä. Se ei ole vähän, kun otetaan huomioon kaikki illegaalisen työn vaikeudet vastavallankumouksellisella kaudella.

Jos Venäjällä olisi ollut mahdollista „yhtenäisyys” sosialidemokraattisen taktiikan pohjalla, ilman „Nasha Zarjan” ryhmän erottamista, niin miksi sitten meidän monilukuiset vastustajamme eivät ole toteuttaneet sitä *edes keskenään?* Vuoden 1912 tammikuusta on kulunut kokonaisuista $3\frac{1}{2}$ vuotta, ja koko tuona aikana eivät vastustajamme ole parhaimmasta tahdostaan huolimatta voineet muodostaa sosialidemokraattista puoluetta meitä vastaan. Tämä tosiasia on puolueemme parhain puolustus.

Puolueestamme vastaan taistelevien sosialidemokraattisten ryhmien koko historia on hajaannuksen ja rappeutumisen historiaa. Maaliskuussa 1912 poikkeuksetta kaikki „yh-

tyivät” herjaamaan meitä. Mutta jo elokuussa 1912, jolloin muodostettiin meitä vastaan niin sanottu „elokuun blokki”, näiden ryhmien keskuudessa alkoi hajaannus. Osa ryhmistä eroaa blokista. Nämä ryhmät eivät pysty muodostamaan puoluetta ja Keskuskomiteaa. Ne muodostavat vain Organisaatiokomitean „yhtenäisyyden palauttamista” varten. Mutta itse asiassa tuo Organisaatiokomitea osoittautui Venäjällä toimineen likvidaattoriryhmän voimattomaksi verkoksi. Koko elokuun blokin ainoana ryhmänä, joka teki työtä joukkojen keskuudessa koko Venäjän työväenliikkeen valtavan nousun ja vuosien 1912—1914 joukkolakkojen kaudella oli vain „Nasha Zarjan” ryhmä, jonka voima on sen yhteyksissä liberaaleihin. Ja vuoden 1914 alussa „elokuun blokista” eroavat virallisesti latvialaiset sosialidemokraatit (puolalaiset sosialidemokraatit eivät kuuluneet siihen), mutta Trotski, eräs tuon blokin johtajista, erosi siitä epävirallisesti muodostaen taas oman erikoisen ryhmänsä. Heinäkuussa 1914 pidetyssä Brysselin konferenssissa, johon osallistuivat Kansainvälisen sosialistisen toimiston Toimeenpaneva komitea sekä Kautsky ja Vandervelde, muodostettiin meitä vastaan niin sanottu „Brysselin blokki”, johon latvialaiset eivät yhtyneet ja josta puolalaiset sosialidemokraatit — oppositio — kohta erosivat. Sodan puhjettua tuo blokki hajaantui. „Nasha Zarjasta”, Plehanovista, Aleksinskista ja kaukasialaisten sosialidemokraattien johtajasta An’ista¹²⁴ tulee avoimia sosialishovinisteja, jotka saarnaavat Saksan tappion toivottavuutta. Organisaatiokomitea ja Bund puolustavat sosialishovinisteja ja sosialishovinismin perusteita. Tshheidzen duumaryhmä, vaikka se äänestikin sotamäärärahoja vastaan (Venäjällä jopa porvarilliset demokraatit, trudovikit, äänestivät niitä vastaan), jää edelleenkin „Nasha Zarjan” uskolliseksi liittolaiseksi. Äärimmäiset sosialishovinitimme, Plehanov, Aleksinski ja kumpp., ovat täysin tyytyväisiä Tshheidzen ryhmään. Pariisissa perustetaan sanomalehti „Nashe Slovo” (aikaisemmin „Golos”), johon ottavat osaa pääasiassa Martov ja Trotski, jotka haluavat yhdistää toisiinsa internationalismin platoni- sen puolustamisen ja sen vaatimuksen, että on saatava aikaan ehdoton yhtenäisyys „Nasha Zarjan”, Organisaatiokomitean tai Tshheidzen ryhmän kanssa. 250:nneen numeronsa jälkeen tämän lehden oli pakko tunnustaa oma

romahduksensa: toimituksen yksi osa pyrkii yhteyteen puolueemme kanssa, Martov jää uskolliseksi Organisaatiokomitealle, joka moittii julkisesti „Nashe Slovoa” „anarkismista” (kuten Saksan opportunistit, David ja kumpp., „Internationale Korrespondenz”¹²⁵, Legien ja kumpp. syyttävät tov. Liebnechtia anarkismista); Trotski ilmoittaa tekevänsä eron Organisaatiokomiteasta, mutta haluaa kulkea yhdessä Tshheidzen ryhmän kanssa. Kas tässä Tshheidzen ryhmän ohjelma ja taktiikka tämän ryhmän erään johtajan esittämänä. Plehanovin ja Aleksinskin suuntaa edustavan aikakauslehden „Sovremennyi Mir”¹²⁶ 5. numerossa vuonna 1915 Tshhenkeli kirjoittaa: *„Jos sanottaisiin, että Saksan sosialidemokratia olisi kyennyt ehkäisemään maansa sotilaallisen esiintymisen, mutta ei tehnyt sitä, niin semerkitsisi joko salaista toivoa, että tämä sosialidemokratia kohtaisi barrikadeilla niin oman kuin myös isänmaansa viimeisen hengenvedon, taikka sitä, että viereillä olevia esineitä katsotaan anarkistisen teleskoopin läpi”**

Näillä muutamilla riveillä on ilmaistu koko sosialishovinismin olemus: se että periaatteellisesti puolletaan „isänmaan puolustamisen” ajatusta nykyisessä sodassa ja tehdään pilkkaa — sotasensorien luvalla — vallankumouksen propagoinnista ja valmistelusta. Kysymys ei ole lainkaan siitä, olisiko Saksan sosialidemokratia kyennyt ehkäisemään sodan, eikä myöskään siitä, voisivatko vallankumoukselliset yleensä mennä takuuseen vallankumouksen onnistumisesta. Kysymys on siitä, käyttäydytäänkö sosialistien tapaan vai päästetäänkö tosiaankin „viimeinen hengenveto” imperialistisen porvariston syleilyssä.

PUOLUEEMME TEHTAVAT

Venäjän sosialidemokratia syntyi maassamme tapahtuneen porvarillis-demokraattisen vallankumouksen (1905) edellä ja voimistui vallankumouksen ja vastavallankumouksen aikana. Venäjän takapajuisuus selittää meillä esiinty-

* „Sovremennyi Mir”, 15, № 5, s. 148. Trotski lausui hiljakkoin, että hän pitää tehtävänänsä kohottaa Tshheidzen ryhmän arvovaltaa Internationalessa. Tshhenkeli tulee epäilemättä puolestaan kohottamaan yhtä tarmokkaasti Trotskin arvovaltaa Internationalessa...

vien pikkuporvarillisen opportunistin virtausten ja suunta-
vivahteiden äärettömän paljouden, ja marxilaisuuden vai-
kutuksen Euroopassa sekä legaalisten sosialidemokraattisten
puolueiden lujuus ennen sotaa ovat tehneet meidän malli-
kelpoisista liberaaleistamme „järkevä”, „eurooppalaisen”
(ei-vallankumouksellisen), „legaalisen” „marxilaisen” teo-
rian ja sosialidemokratian miltei ihailijoita. Venäjän
työväenluokka saattoi rakentaa puolueensa vain päättävai-
sessa, kolmekymmentä vuotta kestäneessä taistelussa
opportunistin kaikkia ilmenemismuotoja vastaan. Maail-
mansodan kokemus, joka toi tullessaan eurooppalaisen
opportunistin häpeällisen vararikon sekä vahvasti kansal-
lisliberaalimme ja sosialishovinististen likvidaattorien
välistä liittoa, lujittaa meissä yhä enemmän sitä vakau-
musta, että puolueemme pitää kulkea edelleenkin samaa
johdonmukaisesti vallankumouksellista tietä.
